Н. С. ХРУЩЕВ ОАР-та айлшалһаар

...КСАНДРИ, майн 22. ...тусхай корреспон... Ф. Носов, В. Дуганов дамжуулна:

...скэ правительствын ...огшо Н. С. Хрущев, ...дай Нэгэдэмэл Респуб... нэгэдэхи вице-прези... ...ршал Амер болон тэ...й хамта ябалсаһан хү... Каир ошохо харгыгаар ...45 километрэй ха... байдаг сүл губиин шэ...р ашаглажа эхилһэн ...район ерэбэ.

...газар ашаглаха проек...ээр, энэ райондо 80 ...феддан газар (нэгэ ...0,42 гектартай адли ...шаглагдахаар хараалаг... Тэрэнэй талмайн 75 ...дэнь саад таригдаха юм. ...энэ газарай хахадынь ...гдаад байна. ...оной ноябрь һараһаа ...энэ проектые бэелүүлхэ хүдэлмэри ябуулагдажа байна. Аль-Умум-һубагай дабһатай уһаар эндэхи газарые ундалуулагдаха юм. Мүнөө үедэ ямаршье ашаг туһагүйгөөр далай уруу шудхажа байдаг энэ уһые Нил мүрэнэй Навари гэжэ нэгэ һубагай сэбэр уһантай холижо, хүдөө ажахыда хэрэглэхээр хараалагдана.

Тус проектые бэелүүлбэл, Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын национальна доход 3 миллион египет фунтаар нэмэхэ, таряашадай 16 мянган бүлэ газартай болохо.

Премьер-министрэй орлогшо, газарай реформо, шэнэ газар ашаглаха хэрэгүүдые эрхилдэг министр Абдель Мохсен Абу Ан-нур, сүл губиин газар ашаглаха талаар гүрэнэй организациин түлөөлэгшэ Хасан Собех болон бусад тушаалта хүнүүд Александри—Каир шоссейн 45-дахи километртэ хүндэтэ айлшадаа угтаба.

Арабуудай национальна костюм үмдэһэн басагад Н. С. Хрущевто, Н. П. Хрущевада баглаа сэсэгүүдые барюулба.

Удаань айлшад шэнэ газар ашаглаха проекттэй тодорхойгоор танилсаад, ашаглагдаһан газар харахаяа ошобо. Тэрэнэй нэгэ участок дээрэ түрүүшынхеэ шэниисэ эдеэшээд байна. Никита Сергеевич ургасынь ямараар гараһые һонирхоод, түрүүшынь ургаса муу бэшэ байна гэжэ тэмдэглэбэ. Тэрээндэ хүндэлэлэй хадуур барюулагдаа. Эндэ сугларагшадай альга ташалга доро Никита Сергеевич шэнэ ургасын түрүүшын боолто хадажа бообо. Удаань айлшад эндэ һаяхан бии болоһон Аль-Хахир тосхондо ошобо. Тосхоной ажалшад хүндэтэ совет айлшание тон халуунаар угтаа. Н. С. Хрущев хүдөө ажахын кооперативай правлениин гэшүүдтэй амаршалалсаба. Ат-Тахрир губернаторствын хүдөө ажахын продуктнуудые харуулһан выставкэ, мүн мал ажалай фермэ ошожо харахыень Н. С. Хрущевые, тэрээнтэй хамта ябаһан хүнүүдые уриба. Һүүлдэнь Н. С. Хрущев, Н. П. Хрущева, маршал Амер кооперативай таряашадтай хамта дүрэ зурагаа буулгуулба. Удаань эндэхи ажалшад совет айлшадта арадай танцануудые харуулаа, дуу дуулаа. Оркестрэй аялга доро шэнэ тосхоной нэгэ хүн совет айлшанай хүндэлэлдэ зорюулжа найруулһан амаршалгын дуу ирагуу гоёор гүйсэдхөө.

Феллахуудай үхибүүд жасмин сэсэгээр бүриһэн баглаа сэсэг Н. С. Хрущевто үмдхөө.

Премьер-министрэй орлогшо, газарай реформо, хүдөө ажахы ба шэнэ газар ашаглаха хэрэгүүдые эрхилхэ министр Абдель Моксен Абу Ан-Нур Советскэ правительствын толгойлогшодо дурасхаалта бэлэгүүдые барюулаад, нигэжэ мэдүүлбэ: Шэнэ газарнуудые ашаглаха арга манда олгоһон Асуанай үндэр хаалтын барилгада туһа хүргэһэнэйнь түлөө совет арадта баяр баясхалан хүргэнэбди.

Аль-Кахир тосхоной ажалшад Никита Сергеевичтэ араб үүлтэрэй сагаан хүлэгые бэлэг болгон бариба.

Энэ бэлэг абаха зуураа, ехэ хүндэтэйгөөр угтаһанайнь түлөө Н. С. Хрущев халуун баяр хүргөөд, нигэжэ хэлэбэ: эндэ хараһан бүхы юумэ намайе ехэтэ баярлуулба. Таанар ехэ хүдэлмэри хээд байнат.

Голодно степь гэдэг газарта иимэл хүдэлмэри хэһэн байнабди гээд саашань үргэлжэлүүлбэ. Тала газар руу уһа асаржа, тэрэниие үрэжэлтэй болгонобди. Араб арадуудай амжалта туйлахыень үнэн зүрхэнһөө хүсэнэбди. Теэд иимэ амжалта имагтал ажалай ашаар туйлагдаха юм. Тиимэһээ хүнүүдэй зол жаргалтай ажаһуухынь тула хамтаараа ажалладаг болоёл.

Хахасаха саг ерэбэ. ОАР-ай арадуудтай Советскэ правительствын толгойлогшын уулзаһан, сэдьхэл хүдэлгэмэ үшөө нэгэ уулзалга болобо.

„Аль-Гумхурия,‘: „Амаршалнаб шамайе, ХРУЩЕВ!“

КАИР, майн 22. (ТАСС). Советскэ правительствын толгойлогшо Н. С. Хрущевые Александрида хаһи халуунаар угтаһан тухай Каирай бүхы газетэнүүд мүнөөдэр бэшэнэ.

ОАР-та Н. С. Хрущевой аяншалга хадаа Дундада Зүүн зүгтэ эб найрамдал тогтоохые хүсэһэн хэбэртэйгээр США-гай гаргажа байһан бүхы хүсэлэлгэдэ ехэ һаад ушаруулна гэжэ США-гай профсоюзуудай зарим хүтэлбэрилэгшэдэй тайлбарилһанда харюу үгэхэ зуураа, «Аль-Гумхурия» газетын редактор Нашашиби нигэжэ бэшэнэ: Манай орондо Н. С. Хрущевой аяншалгань танда таарамжагүй байгаа һаань, яалтай гээшэб. Теэд, энээнтэй дашарамдуулан, нигэжэ дахинаа дабтан хэлэхэ байнабди: амаршалнабди, шамайе, Хрущев, баяр баясхалан хүргэнэбди!»

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

41-дэхи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 122 (10490) | 1964 оной майн 24, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

...НЭ, ЗАЛУУГ ГАЗАР ЭЛДҮҮРИЛГЫН, ...АР ХАХАЛАЛГЫН ЯБАСА ТУХАЙ

...оной майн 20-ной мэдээн

(...й дүүргэлтэ процентээр)

...риин ...нүүд	Паар хахалалга	Шэнэ, залууг газар хахалалга
...	22	4
...-Үдын	19	0,4
...н	16	1
...ын	11	1
...-Шэбэрэй	9	8
...ын	5	—
...ай	4	0,3
...анай	3	1
...н	0,3	0,3
...откорм» трес...зууд	35	1

...толилогдоһон мэдээнүүд ...харахада республикын колхозуудта паар хахалха, шэ...т газар элдүүрилхэ хүдэл...и аали нобшоор ябуулагда...най: паар хахалха түсэб ...2 процент, шэнэ газар эл...—орой 2 процент дүүргэг...э шухала хүдэлмэри илан...үүнын, Баргажанай, Кабан... управленинүүдтэ гээгдэлдэ ...үн Улаан-Үдын, Хориин, ...управленинүүдэй олохон ...уд шэнэ, залууг газар ехэ ...э аргатай аад, юушье хээ...аар.

...-Үдын үйлэдбэриин управ... «8-е Марта», Карл Марк...ровэй нэрэмжэтэ колхозууд, ...Шэбэрэй—Ленинэй нэрэмжэтэ ...мүнөө хүрэтэр нэгэшье гек..., шэнэ газар хахалаагүй. ...ахынууд бусадшье управле...э уэгдэнэ.

...ондо адагынь 61 мянган ...шэнэ, залууг газар, 133,5 мянган гектар паар хахалха зорилго республикын колхоз, совхозуудай урда табигданхай. Теэд энэ хүдэлмэри гол түлэб июниин 10 хүрэтэр дүүргэгдэхээр хараалагданхай.

Мүнөө хаа хаанагүй эртын орооһото ургамалнууд таригдажа дүүрэбэ. Тиимэһээ нилээд олон трактор энэ хүдэлмэридэ табиха арга бии. Имагтал колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд трактор, машинануудай хойноһоо техническэ харууһа һайнаар эмхидхэжэ, тэдэнээ зүбөөр хубаарилан, бүхыдэнь хоёр халаанда хүдэлгэхэ болоно.

Зэдын үйлэдбэриин управлениин Борьёогой, Хориин управлениин Чисаанын совхозууд хабарай тарилгын үедэ тракторнуудай хойноһоо техническэ харууһа хэхэ слесарьнүүдэй тусхай бүлэг эмхидхэжэ, трактор, машинануудаа бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэжэ шадана. Эндэ бүхы тракторнуудые уридшалан хараалһан графигай ёһоор шалгадаг, поли дээрэнь хэрэгтэй заһабари хэдэг заншалтай болонхой.

Теэд юрэнхы дээрээ трактор, машинанууудай бүтээсэ үшөөл бага байһаар. Май һарын 2-дохи арбан хоногто трактор бүхэнөөр халаан бүридэ миил 2 гектарһаа үлүүхэн условно хахалалга хэгдээ. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, зарим ажахынуудта тракторнууд хоёр халаанда хүдэлгэгдэнэгүй, элдэб шалтагаанаар эбдэрээд, олон үдэр миин зогсоно.

Колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй мэргэжэлтэд трактор, машинануудые һаадгүйгөөр, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэхэ тушаа яаралтай хэмжээ абаха болоно. Тиигэжэ паар хахалха, шэнэ, залууг газар элдүүрилхэ түсэбөө энэ хахад һара соо дүүргэхын түлөө тэмсэхэ гээшэ мүнөөдэрэй дайшалхы зорилго.

...артаабхаяа—оньһон аргаар

...й механизатор, ...ст Александр ...Сотниковой га...халгын совхоз ...дуршалтай бэрхэ ...ашан гэжэ суур...

...үн жэлһээ жэлдэ ...а квадрат гар...рижа, ургасаяа ...харууһалжа муу ...гаса абадаг бай...ээнь, нёдондо 58 ...хартаабха ква...рган таряад, га... дунда зэргээр ...нер ургаса хураажа, совхозойнгоо гахайнуудые һайн тэжээлээр гүйсэд хангажа шадаа һэн.

— Мүнөө жэлдэ оронной түрүү хартаабхашадай жэшээгээр энэ ургамалые, гар ажал хэрэглэнгүйгөөр, оньһон машинын хүсөөр ургуулжа туршахамни,— гэжэ нүхэр Батышев хөөрэнэ.

Эдэ үдэрнүүдтэ тэрэ өөрынгөө нүхэд трактористнар М. Овчинников, Г. Посельский гэгшэдтэй хартаабхаяа тарижа эхилһээр хэды хонобо. Бүхы 58 гектар газарайнгаа 38 гектарынь тарижа, тэндээ нэгэ доро тусхай туково сеялкээр аммиагай селитр оруулжа үтэгжүүлнэ. Гадна энэ газартаа үбэлдөө, хабартаа хуушан наг шэбхэ ехээр гаргаа юм. Тэрэшэлэн хартаабхаяа һуулгажа дүүргээд, эдэнэр 54 гектар кукуруза тарижа захалхань.

А. НАГАСЛАЕВ,
Улаан-Үдын хүдөөгэй аймаг.

КУКУРУЗА, ХАРТААБХА ТАРИЛГАДА АГРЕГАТ БҮХЭНИИЕ БҮТЭЭСЭ ЕХЭТЭЙГЭЭР ХҮДЭЛГЭЕ

Түгэсхэлэй хүгжэм зэдэлээ

Чисаанын совхоз эртынгээ тарилга дүүргэбэ

ФОТОРЕПОРТАЖ

УУЖАМ САГААН Чисаана нютагаарнай хонгёо дуутай хухы шубууд донгодожо, хада майлаар ургы сэсэг һалбаран, үргэн тала дайдань хибэс ногоон хушалтаар шэмэглэгдээд, жэгтэйл һайхан саг ерэбэ даа.

Эндэхи Могсохон, Тураасгай, Ара Дундада, Эхин Чисаанааршье ябахада эртынгээ тарилга дүүргээд, совхозой механизаторнууд омог дорюунаар дуулалдан, сеялкэ, машинануудаа шэрэжэ, бригадын түб болон мастерскойнууд тээшэ субана. Эртын шэниисэ, бусад ургамалнуудай газар бүри һаял хабтайн харалжа байһан аад, мүнөө 2—3 хоног соо жэгдэхэн ногоон ургасаар бүрхэөгдэжэ, тала гүбэйн зүлгэ ногоонтой үнгэ буляалдан байнал.

— Хабар газарнай шииг нойто ехэтэй байгаад, мүн һүүлэй үедэ хура бороо яһала орожо, таряанаймнай гарасашье жэгдэ һайн. Гансал түрүүшээр хүйтэн байжа, тарилгын хүдэлмэри нэгэ бага хожомдожо эхилээ. Тиигэбэшье һаань, механизаторнууднай үдэр һүнигүй хүдэлжэ, эртынгээ тарилга хараалһан болзортоо, майн 20-до дүүргэбэ, — гэжэ эндэхи Чисаанын совхозой главна агроном Абрам Андреев хөөрэнэ.

Совхоздо бүхыдөө 12,2 мянган га орооһото ургамалнууд, тэрэ тоодо 9000 гектар шэниисэ эгээл 20 хүдэлмэриин үдэр соо хуу шахуу хэрээһэлүүлэн таригдажа дүүрэбэ.

— Энэ жэлдэ газарай элдүүрилгэ, тарилгашье урда үрдынхида орходоо хараа байса шанартайгаар хэгдээ. Илангаяа газарай шииг нойто һайнаар барихын тула ехэ оролдолго гаргаа гээшэбди, — гэжэ тэндэхи механизаторнууд хөөрэлдэнэ.

Энэньшье ойлгосотой. Мүнөө совхозойхид партиингаа ЦК-гай феврэлиин Пленумэй шиидхэбэри бэелүүлэн, газар таряалангаа шэнэ, зүб гуримаар эрхилжэ, тэрэнэйнгээ гектар бүриһөө эдеэ хоолой зүйл шатаал һаа ехээр абахын түлөө тэмсэжэ байна ха юм. Гадна механизаторнуудта ажалайнь түлөөһые абаһан ургасынь зэргээр үгэдэг болоод тэдэндэ таряалангай газар даалгажа, машина техникээр гүйсэд хангаад, ажалыень зүбөөр эмхидхэһэнэй аша үрэ эндэ элитээр харагдаа.

— Урдань һүни сеялкээр тариха гэлсэхэдэ «мүршье харагдахагүй, түлгүү байха» гэжэ хүн ехэ дурагүй байдаг бэлэй. Харин энэ жэлдэ бүхы агрегадууд хоёр халаанда, үдэр һүнигүй таряа. Жэшээлхэдэ, үдэрынь нэгэ тээшэнь таряад, һүнинь тэрэнээ дээгүүрнь хэрээһэлүүлдэг һэмди. Тиигээгүйдэмнай аргагүй байгаа. Хэрбээ эртын таряа болзор соонь дүүргэнгүй, багахал оройтуулбалнай, ерэхэ ургасада горитой хохидол ушаруулагдажа болохо бшуу, — гэжэ совхоз дотороо эгээн түрүүлэн тарилгаяа дүүргэһэн 4-дэхи фермын түрүү механизатор Ж. Цыдыпов хэлэнэ.

Тарилгын хүдэлмэриин урагшатай һайн ябаха хэрэгтэнь үшөө юун туһалааб гэхэдэ, трактор, машинада байра дээрэнь, хаһа сагтань техническэ харууһа хэхэ, тэдэнээ заһабарилха, тоһо, түлишөөр хангаха ажалтай шадамар бэрхэ, дүршэлтэй механизаторнуудһаа бүридэһэн, оньһожоруулагдаһан тусхай хэдэн бүлэгүүдые бии болгоо.

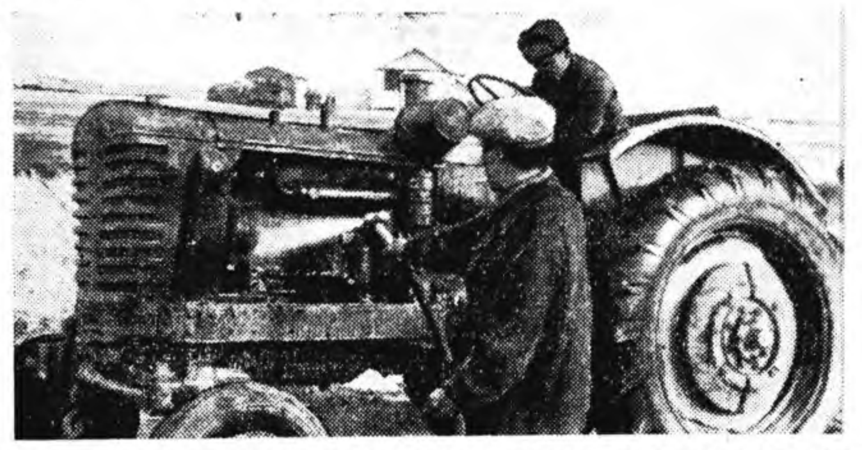
— Өөһэдөөл эмхитэй һайнаар, үнэн зүрхэнһөө оролдожо хүдэлбэл, баян ургаса ургуулжа шадаха байһанаа хүсэд ойлгон, механизаторнууднай бултадаа магтамаар лэ ажаллаа, — гэжэ совхозой парткомой секретарь нүхэр Ринчинов хөөрэнэ.

Тиигэбэшье 4-дэхи фермэдэ механизаторнууд Аверьян Атапитов, Чимит-Доржо Цыденов, Балдан Цыренжапов, 1-дэхи фермэдэ комсомол-залуушуулай бригадынхид Федор Диянов, Мэлс Тыхэшкеев, Цыдып Патеев, 2-дохи фермэдэ Жигмит Лыксыков, Цыдып Жамсаранов, Цыдып Содномов, Доржо-Ханда Базаров, Лубсан Дахаев болон бусад илангая бүтээсэтэй ажалаараа шалгараа.

Игэжэл үргэн чисаанынхид хэшэгтэ һайхан хабарые эршэтэ дорюун ажалаар угтажа, баян ургасын үндэһэ һуури табяад, тарилгын түгэсхэлэй хүгжэм зэдэлүүлбэ.

М. НАМЖИЛОВ.
Хориин үйлэдбэриин управлени

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гар тээхин). **1. Совхозой нэгэдэхи фермэдэ трактор, машинада техническэ харууһа хэхэ, угааха, сэбэрлэхэ, заһабарилха ажал һайнаар эмхидхэгдэнхэй. 2. Эндэхи дүрбэдэхи фермын эртын паар хахалжа байһан нэгэ бүлэг механизаторнууд хээрэ сайлажа һууна.**

АВТОРАЙ фото.

...АРҺАН ДЭЭРЭ НЭРЭТЭЙ ААД...

...ична совхозой 3-дахи отде... жэлдэ 700 гектарта куку...рижа, ургуулха түсэбтэй юм. ...жээнэй таряалан дээрэ «по...тание» ургуулхын тулада ...эмхидхэгдэжэ, тэдэ звено...хүтэлбэрилхөөр бэрхэ кукуру... Нуртынов, Д-Д. Цыбиков, ...ожапов, тиихэдэ тракторист ...Дымчиков гэгшэд томилогдон...

...звенонуудай дундаһаа нүхэр ...ой даадаг коллектив Белый ...дээрэ кукуруза тариха по... зарим тэдыень уһалһан байгаа. Харин тиихэдэ бусад звенонуудта энэ гэхэ юумэ хэгдээгүй, тэдэнэй нэрэ саарһан дээрэ үлөө.

Республикын зарим кукурузоводуудай «полиингоо хатаниие» тарижа байн гэтэр, эндэхи кукурузашад хабарай тарилга дээрэ ондоо хүдэлмэридэ ябажа байһаар. Орооһото ургамалнуудые хаһа саг соонь тариха хэрэгтэй байһаниинь мэдээжэ. Тиигэбэшье кукуруза газааншалжа огто болохогүй зэргэтэй байгаа. Энэ совхоз тэрэ мүртөө жэлһээ жэлдэ малай тэжээлээр ядалдадаг, адууһа малаа тураадаг, гарзада оруулдаг байһаниинь мэдээжэ.

3-дахи отделениинхид кукурузашан нүхэр Нуртыновай үндэр баян ургаса абадаг байһые, тэрэнэй хураһан ногоон эшэ набшаар ехэ силос даража, һү һаалияа һайса дээшэлүүлжэ байдаг үеэ мартаха ёһогүй байгаа. Теэд юундэ урданайнгаа һайн хэрэгые эндэхид урагша хойшогүй мартажархёо гээшэб? Нүхэр Нуртынов мүнөө жэлдэ 170 гектар кукуруза ургуулжа, гектар бүриһөөнь 400—500 центнер ургаса хуряагаа һаа, 80 мянган центнер хүрэтэр шэмэ шүүһэтэй силос даража шадаха байба ха юм. Энээн тухайгаа эндэхид юундэ бодоногүй гээшэб!

В. ЖАРКОЙ.
Хяагтын үйлэдбэриин управлени.

Республикын колхоз, совхозуудай гүрэндэ һү худалдаха түсэбэй дүүргэлтэ

1964 оной майн 20-ной мэдээн

(Хахад жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Үйлэдбэриин управленинүүд	Бүхыдөө худалдагдаһаниинь	Үнеэн бүриһөө туушаагдаһаниинь
Улаан-Үдын	68	326
Мухар-Шэбэрэй	66	299
Баргажанай	65	255
Яруунын	62	235
Хориин	62	228
Зэдын	62	218
тэрэ тоодо Захааминай	51	124
Баунтын	61	226
Кабанскын	58	328
Тунхэнэй	58	168
тэрэ тоодо Ахын	32	31
Хяатгын	54	257

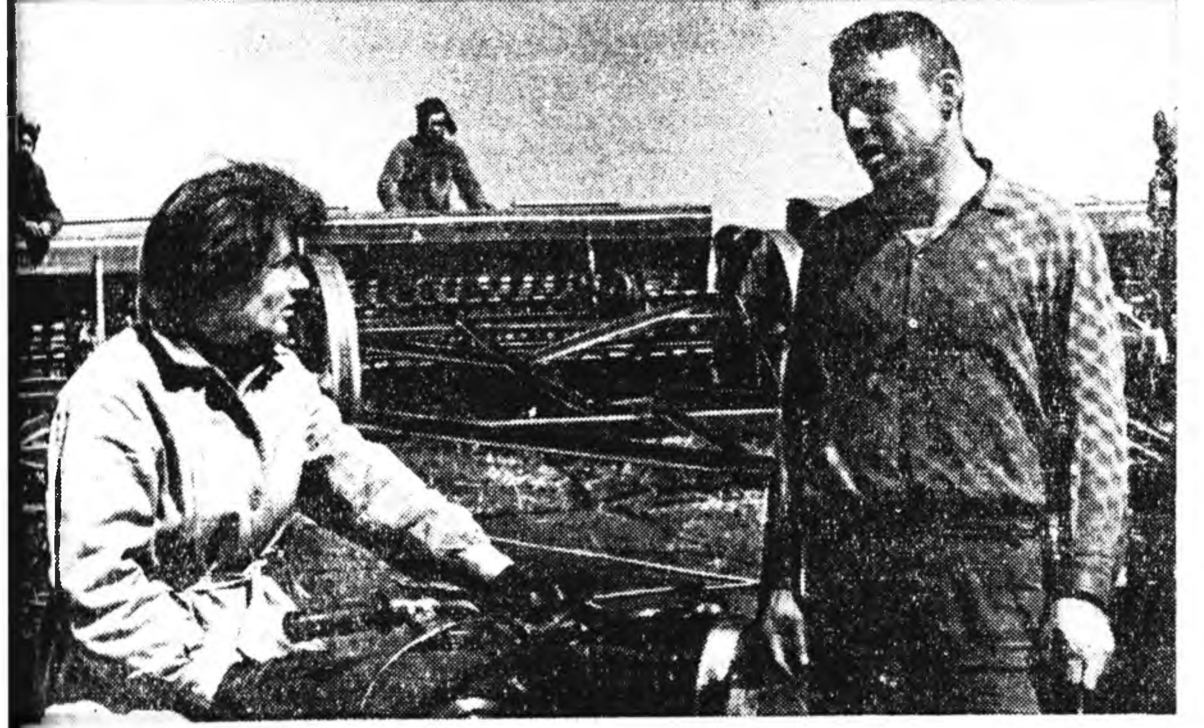
ХАРА ХҮТЭЛЭЙХИД ХАБАЯА ХАРУУЛБА

Модо бэлэдхэлэй пунктнууд болон мастерска участогуудай хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй апрель һарын дүн һаяхан согсологдобо. Ой модоной, модо болбосоруулгын промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай областной комитет болон «Забайкаллес» комбинат энэ дүн гаргахадаа, Хандагатайн леспромхозой Хара Хүтэлэй модо бэлэдхэлэй пунктда түрүү һуури олгобо.

Долоон жэлэй даабарие болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысэжэ байһан тус пунктынхид апрель соо 14200 кубометр модо бэлэдхэн шэрэһэн байна. Энэнь түсэбһөө 3200 кубометрээр ехэ болоно. Мүрысөөндэ шалгаржа гараһан тус пунктын модошодто дамжуулгын Улаан туг 1000 түхэригэй нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар барюулагдаба.

Мастерска участогуудай дундаһаа Худанай леспромхозой мастер Пастуховой участок эршэмтэй шангаар ажаллажа, түрүү һуури эзэлһэн байна. Эхэ орондоо һайн шанартай модо эльгээхэ зорилго урдаа табиһан тус участогайхид апрелиин түсэбһөө гадуур 2300 кубометр модо бэлэдхэһэн байна. Тэдэнэй бэлэдхэһэн модые хүдэлмэришэн бүхэндэ хубаажа хараа һаа, 270 кубометр болоно. Энэнь хараалагдаһан түсэбһөө 100 кубометрээр ехэ. Үндэр бүтээсэ туйлаһан энэ коллектив дамжуулгын Улаан тугта, 500 түхэригэй нэгэдэхи мүнгэн шанда хүртэбэ.

Н. ТЮРНЕВ.

...ржинскиин нэрэмжэтэ совхоз эртынгээ та...а агротехническэ богонихон болзор соо дүүр... Ажалайнь энэ амжалта имагтал механиза...дай, тарилга дээрэ ажаллажа байһан хү...шэдэй оролдолгын лэ ашаар туйлагдаа. ...гын ябажа байһан үедэ совхозой агроном Любовь Александровна Коновалова үдэр һүнигүй гэхээр поли дээрэ ябажа гараа. Зураг дээрэ: Л. Коновалова Алексей Паньковой агрегадта ерээд, ажал тухайнь хөөрэлдэжэ байна.

Ц. БАБУШЕЕВЭЙ фото.

Мухар-Шэбэр.

СССР-эй Верховно Соведэй делегаци—Японд о

ФУКУОКА, майн 22. ТАСС-ай тусхай корр. А. Бирюков нигэжэ дамжуулна:

СССР-эй Верховно Соведэй бүлэг депутадууд Кюсю аралай промышленна түб болохо Китакюсю город мүнөөдэр ерэбэ. Хүн зоной тоогоор Японой долоодохи город болохо энэ городто металлургическа, химиин, машина бүтээлгын болон бусад олон предприятинууд бии юм. «Явата Сэйтэцу» компаниин орон дотор эгээн томо металлургическа комбинадые делегациин гэшүүд ерэжэ хараба. Тус компаниин заводууд 1963 ондо 5,5 миллион тонно шахуу шэрэм, 6,5 үлүүтэй миллион тонно булад, 5 үлүүтэй миллион тонно прокат шудхаһан байна. Эдэ заводуудта 40 мянга шахуу хүдэлмэришэд болон алба хаагшад ажалладаг. «Явата Сэйтэцу» компаниин заводууд мүнөө үеын түхеэрэлгэнүүдээр хангагданхай.

Энэ компаниин президент И. Инаяма делегациие амаршалаа. Иимэ хүндэтэй нэгэшье айлшан манай предприятинуудые ерэжэ хараагүй юм гээд тэрэ хэлэнэ. «Явата Сэйтэцу» предприятиин түргэнөөр хүгжэжэ байһан тухай хэлээд, энэ хүгжэлтэнь хүдэлмэришэдэй болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй һайнаар хүдэлһэнһөө үндэһэтэй, зүгөөр эб найрамдалта байдалһаа, илангаяа һүүлэй жэлнүүдтэ уласхоорондын байдалай һулараһанһаа тон ехээр дулдыдана гэжэ тэрэ хэлэбэ. Дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө хэжэ байһан бүхы оролдолгонуудайнь түлөө Н. С. Хрущев түрүүтэй Советскэ правительствада гүнзэгы мэдэрэлтэй байһанаа тэрэ мэдүүлбэ.

«Явата Сэйтэцу» компаниин басагадай үг залгамжалуулагша «Явата Кагаку Когио» компаниин мэдэлэй химиин заводуудые делегациин гэшүүд ошожо хараа. Тус компаниин президент М. Накамура Япон СССР хоёрой хоорондохи худалдаа-наймаанай харилсаа холбоо саашадань бэхижүүлхые, мүн политическэ болон культурна харилсаагаа бэхижүүлхые уряалба.

СССР-эй Верховно Соведэй депутадууд Фукуока город бусажа, Фукуока префектурын губернатор Таинити Удзаки болон городой мэр Гэндзо Абэ гэгшэдые бараалхаба.

Фукуока префектурын, городой засагаархид, мүн Фукуокын худалдаа наймаанай-промышленна палатын түрүүлэгшэ СССР-эй Верховно Соведэй делегациин хүндэлэлдэ уулзалга хэбэ. Губернатор Удзаки болон А. И. Микоян уулзалга дээрэ үгэ хэлээ.

Партийна ажабайдал

ПАРТИИН ЗЭРГЭДЭ

Хүдөөгэй үйлэдбэриин парткомой бюрогой заседаниhаа

Хоёр хани нүхэд, хоёр кукурузашад. Хоюулаа нэгэл нютагта, нэгэл отделенидэ, нэгэл совхоздо хүдэлдэг механизаторнууд. Базыр-Жап Жанчипович Аюшеев, Даниил Доржиевич Ухеев — хоюулан кукурузашадай онъhожоруулагдамал звенонуудые даагшад. Эдэнэй нэрэ алдар гансахан Саяанайнгаа совхоз соо, Түнхэнэйнгөө управленидэ бэшэ, мүн республика дотороо суурхажа захаланхай. Б-Ж. Аюшеев хэжэ, бүтээжэ байhан ажал хэрэг тухайгаа hаяхан манай «Буряад үнэнэй» хуудаhан дээрэ хөөрөө hэн. Тиихэдэ Д. Д. Ухеев хадаа ВЛКСМ-эй Буряадай обкомой гэшүүн юм.

...Майн 14-нэй үдэр. Эдэ хоёр звеноводууд нүхэдгөө өөhэд өөhэдынгөө поли дээрэ сүлөө забдагүй ажаллажа байба. Базыр-Жап Аюшеевэй звено кукуруза ургуулха газараа элдүүрилнэ, нүгөөдүүлынь—Даниил Ухеевэй звеногойхид наг шэбхэ жэгдэлэн тараажа байгаа hэн.

Эгээл энэ үедэ Базыр-Жап Аюшеевэй звеногой хүдэлжэ байhан полиин дэргэдэ гэнтэ хэдэн хүнгэн машинанууд ерэн зогсожо, Түнхэнэй үйлэдбэриин управлениин, мүн хүдөөгэй парткомой хүтэлбэрилэгшэд, бусад тушаалтад—олон айлшад буушалай. Эдэмнай бүгэдөөрэн парткомой бюрогой гэшүүд байшоо.

Уданшьегүй тэндэ ажаллажа байhан кукурузашадые, мүн нүхэр Ухеевые полевой станда урижа асарhан дары, управлениин парткомой секретарь нүхэр Ю. Византийский парткомой бюрогой нүүдэл заседани нээжэ, хэлсэхэ асуудалынь гэхэдэ, Саяанай совхозой механизаторнууд — кукурузашад нүхэд Б. Ж. Аюшеев, Д. Д. Ухеев гэгшэдые КПСС-эй гэшүүндэ кандидадуудаар абаха тухай.

Хабарай тарилгын иимэ халуун хаhада парткомой бюрогой гэшүүдэй өөhэдөө тэдэнэй ажаллажа байhан поли дээрэнь ерэжэ, партиин гэшүүндэ кандидадууд болгон абыт гэhэн тэдэнэй бариhан мэдүүлгэ хаража үзэхөөр байhаниинь тон hонирхомоор хэрэг. Үнинhөө хойшо тэдэнэй hанажа бодожо ябаhан эрмэлзэлыень шиидхэхэеэ байхадань, залуу кукурузашадай зүрхэнэй тэниглэл сохидолнууд эли бодо түргэдэхэдэл гээ hэн.

Даахан ажал хүдэлмэридөө абьяастайгаар хандадаг, эдэбхи үүсхэлтэй, «полиин хатание» Түнхэндэ хүсэдөөр нютагжуулжа шадаhан, тиигэжэ кукурузын ногоон набша намаа ехээр хуряажа абадаг бэрхэ механизаторнууд Б. Ж. Аюшеев, Д. Д. Ухеев гэгшэдые алдарта Коммунис партиин гэшүүндэ кандидадууд болгон абаха гэhэн шиидхэбэри парткомой бюрогой гэшүүд нэгэн дуугаар баталан абаба.

—Коммунис партиин гэшүүндэ кандидадууд болгогдон абтаhан хойноо энэ ехэ этигэл найдабарииень эрхимээр харюулхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа, оюун бодолоо хандуулхабди, ажал хүдэлмэри дээрээ үрэ дүнгөөр баян амжалта туйлахые үнэн зүрхэнhөө оролдохобди, — гэжэ Б. Ж. Аюшеев Д. Д. Ухеев хоёр хоюулан нэгэн доро мэдүүлбэ.

Бюрогой гэшүүд бүхэн, тэндэ байлсаhан нютагайнь зон, сугтаа хүдэлдэг нүхэдынь партиин зэргэдэ эрхим механизаторнуудай абтаhантайнь дашарамдуулан, тэдэнэй хүдэр бэхи хүдэлмэришэ гарнуудыень бахим барин амаршалжа, үшөө hайнаар хүдэлхыень, эрхим амжалта туйлахыень юрөөбэд.

С. ЦЫДЕНЖАПОВ.
«Саяны» газетын редакциин хүдэлмэрилэгшэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Түнхэнэй үйлэдбэриин управлениин Саяанай совхозой механизатор-кукурузашад Б-Ж. Аюшеев Д. Ухеев хоёр КПСС-эй гэшүүндэ кандидадууд болгогдон абтаhанайнгаа удаа бэе бэеэ амаршалжа байнад.

С. ЦЫДЕНЖАПОВАЙ фото.

Арадай университедүүдтэ

ДҮШЭН БИБЛИОТЕКАРЬНҮҮД...

Хүнэй наhанда үнэмшэлгэ барюулалгын ёhолол удаан [...] тагдадаггүй ха юм. Зариман дээдэ hургуули дүүргэhэн, [...] гөөдүүлынь шофёройшье курса түгэсхэhэн тухай үнэм[...] абадаг, теэд энэ хамаагүй...

hаяхана манай республикын ниислэлдэ мүн лэ үнэм[...] барюулгын ёhолол болоо. Зүгөөр... арадай университет дүү[...] hэнэй үнэмшэлгэ барюулагдаа. Библиотечно- баблиографи[...] хэрэг шудалалгын тус университедые 40 хүн дүүргэжэ га[...]

Үшөө намар байхада, Улаан-Үдэ хотын библиотекын хү[...] мэрилэгшэдэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ, уншагшадайнгаа эр[...] зэл зүбөөр шэглүүлхэ, янза бүриин номуудые шэлэн абху[...] хэрэгые hайжаруулха зорилготойгоор энэ университет эх[...] хэгдээ hэн. Зүүн-Сибириин гүрэнэй соёл культурын инст[...] дай библиотековедениин болон библиографиин кафедра [...] Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэтэй хамта [...] hайшаалта хэрэг үүсхэжэ. hуралсалай түсэб табиhан юм. [...] часай турша соо библиотекын тусхай мэргэжэлгүй хүдэл[...]рилэгшэдтэй теоретическэ хэшээлнүүд үнгэрэгдөө. Гадна [...] хэшээлнүүд гурбан бүлэг болгожо хубаагдаа hэн. Нэгэдэхи [...]лэгэйнь үедэ ниитэ-политическэ болон искусствын шэнж[...] лекци, элидхэлнүүд уншагдаа. Жэшээлхэдэ; «Соёл сурта[...] хүдэлмэри hайжаруулха талаар городоймнай партийна орга[...]зацинуудай зорилгонууд» гэhэн элидхэл баранине hонирх[...]лаа. Хоёрдохи бүлэг хэшээлнүүд библиотекын хүдэлмэр[...] хабаатай асуудалнуудтай нягта холбоотой байгаа. Тии[...] соёл сурталай болон хүмүүжүүлгын хэрэгтэ hүүлэй үе[...] нэбтэрүүлэгдэhэн, нэбтэрүүлэгдэжэ байгаа шэнэ аргануу[...] уншагшадые танилсуулалгада гол анхарал хандуулаг[...] hүүлшынь, гурбадахи бүлэг хэшээлнүүдэй үедэ КПСС-эй [...] гай июниин Пленумэй шиидхэбэринүүдтэй тааралдуулан [...]лиографиин зарим асуудалнууд зүбшэгдөө.

Тиин hуралсалай жэл амжалтатайгаар дүүрэбэ. Энэ ха[...] библиотекын болон библиографиин хэрэг шудалха та[...] Улаан-Үдэдэ эмхидхэгдэhэн түрүүшын арадай универси[...] байгаа гэжэ хэлэхэ шухала. Тиимэ hэн тулань жэлэйнгээ [...] согсолхо зуураа, зарим тэды дутуу дунданuудаа хараада [...]ха, ерэхэ жэлдэ университедэйнгээ хэшээлнүүдые бүри аш[...] туhа ехэтэйгээр үнгэргэхэ хэмжээ ябуулгануудые түсэбл[...] байhамнай ойлгосотой. Жэшээлхэдэ. ниитын болон хубиин [...]лиотекэнүүдэй олон мянган уншагшадай эрдэм мэргэжэ[...] дээшэлүүлхэдээ, хүмүүжэлдээ номуудые ашаг туhатай[...] шэлэн абаха, хэрэглэхын тула тусгаар факультет нээбэл h[...] гээд hанагдаа.

Мүнөө жэл библиотекын 40 хүдэлмэрилэгшэд арадай уни[...]верситет дүүргэhэнэй үнэмшэлгэ абаа. Харин ерэхэ жэлдэ [...] тоогой үшөө олошорхо байhанда лаб этигэнэбди.

Н. КАРТАШОВ,
библиотечно-библиографическа эрдэмэй арадай университедэй ректор.

Коммунис ажалай түлөө тэмсэгшэд

АЖАЛАЙ ҮЕР

(ЗУРАГЛАЛ)

I.

Хабарай үер... Ажалай үер... Эдэ хоёр үер адлирхуу шэнгеэр hанагдадагшье hаа, удхаараа хоорондоо асари ехэ илгаатай aаб даа. Хабарай үер заримдаа гай тодхор, уй гашуудал асардаг. Хабарай үертэ тала дайда ёоложо, хүнүүдэй оог хашхараан соностожо, айhан сошоhоной хүл хөөрсэгшье боложо болодог. Үгышье hаа, заримдаа манай элдин тэнюун эхэ—газарhаа түрэн гараха ургамалнуудта хабарай үер туhашье хүргэжэ байдаг.

Теэд ажалай үер алишье талаараа тад ондоо удхатайл даа. Ажалай үер—манай ерээдүйн гэрэлтэ hайхан жаргал. Ажалай үерлэhэн газарта хүхюу зугаа, дуу хүгжэм, найр наадан дэлгэрдэг, ажахы бүхэнэй хэшэг олзо, баялиг нөөсэнь улам ехээр дэбэрдэг. Ажалай үерлэhэн газарай тала дайдашье аялга hайхантай боложо, арюун тунгалаг шарайнь бүри залуу, урихан, налгай тэнюун болоодхидог. Харин ажалай үертэ абтаhан хүнүүдэй хүдэлсэ бүхэн уян нугархай, эршэтэй солбон боложо, hанаа сэдьхэлынь hайхан таладаал адли уудам, налархай зохид болошодог. Ажалай үертэ абтаhан хүнүүдэй хүсэл эрмэлзэл, холын түсэбүүдшье дали жэгүүр ургажа, аласай холо руу жүдхэн байдаг. Эгээл иимэ hайхан ажалай үертэ абтаhан нютагаархид энэ жэлэй дошхон хабарые хэзээ хэзээнэйхиhээ хүлгүүгээр үнгэргэжэ байна.

Алишье сагта аляа зантай уймар басагандал адли олон янзаар маяглан байдаг эндэхи байгаалиин уларил мэнэ hаяхан малшадыешье, колхозой хүтэлбэрилэгшэдыешье яhалахан тухашаруулаад абаа. Үбhэ хулhанай багадаад, эгээл хүшэр сагай тохёолдоод байхада, аяар гурбан үдэр соо замхангүй, ехэ саhан орожо, газар дэлхэйе хушажархёо. Энэ хүлеэгдээгүй байгаалиин аашада манай колхозой хүтэлбэрилэгшэд, hаалишад, малшад миил маргажа байгаагүй. Үхэр малай эдеэлхэ аргагүй, гүнзэгы саhатай газарнуудта уляангирай набша намаа, hөөг бургааhанuудые тайража, малдаа эдюулээ ха юм. Тиигэжэ колхозойнгоо мал гээлтэ гарзада оруулангүй, тон хүшэр саг дабажа гараа.

II.

Утаата нютаг—«Байгал» колхозой түб—түрэдөө бэлдэжэ байhан залуу бэри шэнги хүхюу, энеэhэн урихан шарайтайл. Теэд тиигэншьегүй яахань hэм. Коммунис ажалай нэрэ зэргэтэй колхоз болохын түлөө мүрысөөндэ ороод, унаhан малгайгаа абаха заб сүлөөгүйгөөр ажаллажа байhан колхозой түб баhал hайхан байха ёhотой бшуу даа.

Утаатын клубай газаа мэнэ hаяхан лэ зураг шэмэгшьегүй, хубиршаhан хоёр «Хүндэлэлэй самбар» байгша hэн. Мүнөө эдэ самбарнууд шэнэлэгдэжэ, бүри томо болгогдоо. Тиигээд «Хүндэлэлэй самбарнуудые» республикын залуу уран зураааша Г. Баженов шэмэглэн гоёожо байна.

Нэгэ самбарайнь орой дээрэ Г. Баженовэй зураhан В. И. Ленинэй дүрсэ харагдаадхина. Ленин багшын портредэй доогуур эндэхи колхозой түрүүшүүл: hаалишадай, малшадай, барилгашадай, механизаторнуудай дүрэ зурагууд зэргэлэн hуунад.

Ленин багшынгаа заяаhан жаргалта замаар дабшажа ябаhан хүнүүд хадаа, колхозой түрүүшүүлэй шарай садхалан, харасань тодо, омог баярай сог заляар миhэрэн байнад.

Иимэ хүнүүд энэ жэл абаhан уялгануудаа миил хооhон хөөрөөн болгоод үнгэргэжэрхихэ бэшэ, харин эдэбхитэй hайнаар ажаллажа, эрхим амжалта туйлажа, түрэл колхозоо түрүү зэргэдэ гаргажа, сохом лэ коммунис ажалай нэрэ зэргэтэй колхоз гэhэн суутай болгожо шадахал байха гэжэ этигэмээр лэ.

III.

Бүри мэнэ hаяхан «Хүндэлэлэй самбар» дээрэ колхозой түрүүшүүлэй дүрэ зурагуудай хэгдэhэн хойно, тус колхозой үнинэй малшан, коммунист Бадма Гармаев тэрэниие хаража, ехэл гайхбалаа бараба гээшэ. Нүхэр Гармаев тэндэ hууhан зарим нэгэ түрүүшүүлдэ атаархаадшье абаа hэн. Ушар юуб гэхэдэ, «Хүндэлэлэй самбар» hаял шэнэлэгдэжэ байхада: «Бишни эндэ сохом лэ hуулсаха хүн байхаб» гэжэ тэрэ ойндоо ехэл найдаhан байгаа ха юм. Тиигээд лэ тэрэ найдалынь буруу hүрэшөө. Теэд буруу hүрэхэ шалтагтайшье юм hэн.

Бадма Гармаев өөрынгөө нүхэр Ринчин Гармаевтай 140 гунан сарнуудые харууhалжа байдаг юм. Эдэ хоёр малшад нээрээшье hайн ажалладаг. Хараhан малыншье ходол тарган байдаг, гай гарзадашье ородоггүй. Теэд лэ?

Нэгэтэ, хабарай хагсуухан үдэрнүүдэй нэгэндэ, Бадма Гармаев өөрынгөө нүхэрые гансаарыень орхижо, хэрэгээр колхозой түб орожо ерэбэ. Тиигээд лэ хэрэгээ бүтээжэрхёод, гүүртэеэ бусажа ошонгүй, аяар гурбан үдэр соо миил архидажа үнгэргөө. Бадмынгаа hанаа амархан архидажа ябахада гансаараа үлэhэн нүхэрынь ажалдаа тухашараад абаа ха юм. Хоёр хүнэй хэжэ байhан ажал гансаарханаа гурбан үдэр соо хэхэ гээшэ хүшэрхэн лэ хэрэг ааб даа. Тиихэдэ нүхэрэйнгөө эды үни удаан бусажа ерэхэгүйдэ, үбдэшоо гү, али яашоо гээшэб гэжэ хажуугаарнь hанаагаа зобожо тулихаш.

Тиигээд лэ энэ болоhон ушар колхозой партийна организаци правлени хоёр эрид сэхэ шүүмжэлжэ, Бадма Гармаевай түрүүшүүлэй зэргэдэ hууха эрхэ хаhажархиhан байгаа.

Имэл даа, нүхэр Гармаев! Энээхэн лэ алдуугаа хожомоо дабтаха хэрэггүй. Гансал үнэн сэхээр, эрхимээр ажаллагты. Тиигээл hаа, магад, түрүүшүүлэй зэргэдэ өөрынгөө ёhото hуурие эзэлжэшье болохот.

IV.

Утаатые үгсөөд, Саяан тээшэ харахада, хабсагайнуудые хоёр тээшэнь хубааhан гурбан гол харагдадаг. Эдэ голнуудай дундахинь Оронгодой гэжэ нэрэтэй юм. Энэ гол зүбшэжэ, колхозой зургаан фермэ, гүүртэнүүд үбэлжэдэг.

Оронгодойн гол үгсэжэ ерэхэдэ, хүнэй урдаhаа урихханаар hэбшээ татан угтадаг. Хада майлын хаяа энгэрээр hарлаг, хайнагуудай, юрын үхэрнүүдэй hүрэглэн бэлшэжэ ябаха харагдаадхиха. Тэдэниие дахан ябаhан малшадай үхэр малаа ооглохо, тэхэрюулэн hүхирхэ абяан үе үе болоод лэ соностоодхихо. Бүри фермэ, гүүртэнүүдтэ дүтэлэн ошоходо, hаалишад, малшадай шэбхээ абажа, сабшалан дээрээ тараажа, үбэлдөө үхэр малдаа дэбдидэг аргал бэлдэжэ байхань хаа-яанагүй харагдана.

Энэ жэлэй шэнэ барилганууд гол түлэб энэ Оронгодойдо хэгдэхэ юм. Мүнөө Харганата гэжэ газарта малшадай hууха шэнэ гэр баригдаа. Тэрэнhээ нааша 100 толгой тугалай багтаамжатай типовой дал баригдажа дүүргэгдээд, тэндэ культбаза, бани бариха гэжэ хараалагдаад, барилгын модон бэлдэгдэнхэй.

Тиихэдэ Оронгойдон адаг гэжэ газарта малай шэнэ байра түхеэрэгдэжэ, мүнөө барилгань түлэг лэ хэгдэжэ байнхай.

Имэл даа коммунис ажалай үертэ абтаhан нютагаархинайм мүнөөдэрэй зарим нэгэн ажалай дүнгүүд.

Ф. ЦЫДЕНЖАПОВ.
Захаамин, «Байгал» колхоз.

ЗУНДАА ГАХАЙ ШАХАХАДА АШАГТАЙ

Зунай сагта гахайнуудые зуhаланда байлгахада hайн. Зүлгэ ногоон дээгүүр бэлшэжэ ябахадаа, илангаяа залуу гахайнууд шэрхи, бэеэр томо болодог. Энэнь түрүү ажахынуудай дүй дүршэлhөө элеэр харагдана.

Буряадай туршалга-үйлэдбэриин ажахын хүдэлмэриие хаража, шалгажа байхада, 4—10 hаратай гахайнууд зуhаланда байхадаа миил юрын аргаар харууhалагдаhанда орходоо шэгнүүрээ 20—25 процентээр дээшэлүүнэ. Гахайнуудые зуhаланда барихада гаргаша ехэтэй бэшэ юм. Тааруу hайн газар шэлэн олоод, байрануудые хабтагай модоор хүреэлжэ бэлдэхэдэ болохо. Зундаа гахайнуудые иимэ аргаар харууhалхада олон хүн хэрэгтэй болодоггүй.

Бүхы гахайнуудайнгаа олонхиие зуhаланда гаргаад, харууhалгыень шадамараар эмхидхэдэг ажахынууд бии. Тусхайлхада, Мухар-Шэбэрэй управлениин «Эрдэм» совхоздо hүүлэй хоёр жэлэй туршада шахан таргалуулагдаха гахайнууд Брянка гэжэ газарта зунай лагерьта гаргагдана. Май hараhаа эхилээд, октябрь hара болотор зуhаланда байлгагдахадаа, шэгнүүрээ тус бүриин дунда зэргээр сүүдхэдээ 360—400 граммаар нэмээнэ. Тиихэдэнь нэмэлтэ шэгнүүрэй килограмм бүридэ 2—2,2 тэжээлэй единицэ гаргашалагдадаг.

Хяагтын управлениин Пограничнa совхозой гахайн фермынхид жэл бүри гахайнуудаа зуhаланда гаргажа, олоор харууhална. Эндэхид апрелиин хуушаар, май hарын эхеэр зуhаландаа нүүгээд, сентябрь-октябрь hара болотор байдаг заншалтай. Түрүүшээр зуhалангайнь байрануудта хээлитэй эхэ гахайнууд абаашагдана. Тиимэ гахайнуудта 20 метр үргэнтэй хоёр ута байра баригдадаг юм. Тэрээн соогуурнь 20—30 гахайнуудай байха секцинүүд түхеэрэгдэнхэй. Эдэ гахайнуудые нэгэ хүн харууhална. Зүгөөр эхэ гахайнуудай түрэхын урда тээ, 14—21 хоногой үлөөд байхада, тэдэнь 20—20 толгойгоор ами аминдаа байлгагдана. Тиихэдэ фермэдэ 4 hараяа хүсэhэн, мүн залуу эмэ гахайнууд харууhалагдана.

Гахайнуудые зуhаланда барихадаа, тус фермынхид 20 гектар газар даажа абаад, тэндээ саахарай свёкло, зелёнко болон горох, шэнииcэ холижо тарина. Ногоон тэжээл таригдаhан газарhаа сабшагдажа, үдэр бүхэндэ гахайнуудта үгтэнэ. Хоног соо гахайнуудта үгтэдэг тэжээлэйнь 40 процент концентрат, 60 процентнь шэмэтэ болон ногоон тэжээл болоно. Иимэ хэмээр зохёогдоhон рацион дээрэ байхадаа, 2—4 hаратай поршоонхонууд шэгнүүрээ сүүдхэдээ 250—300 граммаар, 4 hараяа хүсэhэн гахайнууд 450 грамм хүрэтэр нэмээнэ. Гахайнуудые зунай лагерьта гаргахада үшөө hайниинь юуб гэбэл: эндэ абтаhан поршоонхонууд дорюунаар түлжэнэ, гарзада орохо ушар балай үзэгдэнэгүй. 1963 ондо тус фермэдэ хабарhаа эхилээд намар болотор абтаhан поршоонхонуудай оройдоол 4 процентнь гарзалаа. Харин республикымнай зарим ажахынууд абтаhан поршоонхонуудаа 1—2 hара байлгаха үедөө 15 процентыень гарзада оруулжархидаг шуу.

Мухар-Шэбэрэй, Улаан-Үдын болон бусад управленинүүдэй түрүү ажахынуудта гахайнуудта зунай лагерь hайнаар эмхидхэгдэнэ. Гэбэшье энэ хүдэлмэриие үшөөл хангалтагүйгөөр ябуулдаг колхоз, совхозууд бии. Зорилго юуб гэхэдэ, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд зунай үедэ гахайнуудые зуhаландань олоор гаргаха, тиигэжэ гахайн мяха ехээр абаха, тэрэнэй өөрынь үные хямдаруулхын түлөө тэмсэхэ болоно. Энээн тушаа иимэ гол ажал хэгдэхэ ёhотой:

— Ажахы бүхэн нютагайнгаа эрхэ байдал хаража, гахайнуудые зунай лагерьта гаргаха;

— фермэ шадарай участогуудта гектар бүриhөө 20—30 центнер тэжээлэй единицэ абахаар ургамал тариха;

— хэрбээ фермэ шадарай участогуудта намарай таряа гү, али эртын ургамалнуудай таригдаhан байбал, дахин тэндэнь бобово ургамал, корнеплод, силостэ сабшагдаха кукуруза ургуулхада hайн.

Зүгөөр гахайнуудые адуулха газарта люцернэ, обёос, горохой холисо, хартаабха тарихада таатай. Илангаяа гахайда үгтэхэ тэжээл багатай ажахынуудта энэ бүришье шухала гэжэ hанагдана. Энээнhээ гадна, намартаа хартаабха, саахарай свёкло, ороохо таряа хуряалгын дүүрэхэдэ гахайнуудые поли дээрэ адуулхада болохо байна.

Ямар газар зуhалангай байра түхеэрхэдэ hайн бэ? Энээн [...] иигэжэ хэлээ. Гахайнуудые [...]ха зунай лагерь түхеэрхэд[...] сөөрэмhөө, ой модо, шугы [...] hанhаа холо бэшэ аад, үн[...]лиг газар шэлэхэ шухала. [...] уhалуури тодхохо, үгышье hа[...] шээри дээрэнь хобоонуудые [...] сэбэр уhаар ундалуулха.

Гахайнуудай байрын хажуу[...]ра бороо, наранай элшын да[...] сарайнуудые түхеэрхэ [...] Энээнэй хажуугаар гах[...] бэлдэhэн эдеэ үгэдэг хобо[...]нуудые түхеэрхэдэ таатай. [...] поршоонхонуудтай эхэ [...]нууд. мүн түрэхэ болоhон га[...] аминдаа эдеэлүүлэгдэдэг. [...]хайнууд томо бүлэг болгогдо[...]гагдадаг юм. Зунай бэлшээри[...]hан гахайнуудта тэжээл [...] тракторнуудые, автотранспор[...]рэглэхэдэ болохо. Энэнь гах[...] хүдэлмэриие горитой хүн[...] бшуу. Жэшээлхэдэ, Шергин[...]хоздо гахайшад хамаг хү[...] өөhэдөө хэжэ, нэгэ хүн 100 [...] хүрэтэр гахай харууhална.

Гэхэтэй хамта гахайнуу[...]най бэлшээридэ гаргахадаа, [...] бүхэниинь шалгаха, хэрэгтэй [...]балнь, шэхэнүүдэйнь номерые [...]хэ, туруунуудайнь үлүү ехээр [...]шаhан байбалнь, отолжо хаях[...] гахайнуудай hоёо тайраха хэ[...]

Зуhаланда гаргагдаhан гах[...]дые түрүүшын үедэ удаан [...] наранда байлгахада муу. Ти[...] хэдэн хоногой туршада [...]нэйнь hүүлдэ 15—20 минута[...] шээридэ гаргажа, бага бага[...] ябуулжа hургаха. Тиихэдэ [...]нуудта даб дээрэ ногоон [...] ехээр эдюулхэдэ гэдэhэ до[...] үбдэжэ болодог.

Хэрбээ зунай бэлшээриин [...] hайнаар хэрэглэжэ шадабал, [...] бүхэн гахайнуудаа хүсэдөөр [...]луулжа, гүрэндэ тушааха [...] 20—30 процентээр ехэдхэ[...]тай.

И. ХАМАГАНО[В]
Буряадай хүдөө ажа[хын] институдай багша, зоотех[ник].

Мэргэжэлтэ дурадха[л]

Сибирьтэ, Братска гидроэлектростанциин оршон газарнуудта ой мо[...]доной промышленностиин бүлэг олон барилганууд хэгдэжэ байна. Ой модоной промышленностиин талаар эдэ барилганууд дэлхэй д[...]згээн томонууд юм. Эндэ жэл соо дүрбэ миллион кубическа метр хэ[...]жээнэй модо ямаршье үлөөдэhэгүйгөөр болбосорулагдажа, целлюло[...], картон, фанерэ, спирт, канифоль болон столярна зүйлнүүд абтадаг бо[...]лохо. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Братска ой модоной промышленностиин бү[...] барилгануудай нэгэ участок харуулагдана.

ТАСС-ай фотохронико.

АЖАЛАЙ САГАЙ МИНУТА БҮХЭН ҮНЭТЭЙ

Промышленна предприяти, барилга дээрэ ажалай эмхидхэл, нормо тогтоолго hайжаруулха талаар городой харал[га]

Городой предприяти, барилга дээрэ hайн үрэ дүн туйлаха, ажалай эмхидхэл, нормо тогтоолгые нарижуулан hайжаруулха, үйлэдбэриин арга боломжо элирүүлэн хэрэглэхэ зорилгоор хоёр hарын харалга үнгэргэгдэжэ байна. Харалгын үедэ түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ юм.

Партиин Улаан-Үдын горкомой уряалаар Красноярска судна заhабарилгын заводой главна экономист Я. М. Чернявский манай эндэ ерэжэ, городой промышленнойнгоо дүй дүршэл тухай тодорхойгоор хөөрэжэ үгэhэн байна. Үйлэдбэриингөө арга боломжо элирүүлэн хэрэглэхэ гэжэ оролдожо байhан судна заhабарилагшад экономическа талаараа hайн үрэ дүн туйланхай. Республикынгаа промышленна предприяти, барилга дээрэ түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ, ажалай эмхидхэл hайжаруулhанай ашаар hайн үрэ дүн туйлаха зорилгоор Красноярска судна заhабарилагшадай хэhэн ажал тухай хөөрэжэ үгэхыень манай редакци нүхэр Чернявскида хандаhан байна. Тэрэнэй хөөрөөн доро толилогдоно.

Байгша оной апрель соо, агууехэ багша Ленинэй түрэhэн үдэрые тэмдэглэхын урдахана, манай заводто коммунис ажалай предприятиин хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоhон байна. Юу хэhэн, ямар аргаар амжалта туйлажа, иимэ хүндэтэ нэрэ зэргэдэ манай коллектив хүртэбэ гээшэб?

Манда үйлэдбэриин онсо өөрын «нюуса» үгы. Туйлаhан амжалтаяа арьбадхажа, бэе бэеынгээ түрүү дүй дүршэл халан абалсаха гэжэ совет арад оролдоно. Тиимэhээ дүй дүршэлөө халан абалсая гэhэн Улаан-Үдын предприятинуудай коллективүүдэй дурадхалые бидэнэр хүлеэн абажа, дабажа гараhан бэрхэшээлнүүд, манай бодото байдал, туйлаhан амжалта, саашанхи зорилгонууд тухайгаа ехэ дуратайгаар хөөрэжэ үгэхэбди.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлhэнэй, заводоо шэнэдхэн байгуулhанай ашаар долоон жэлэй туршада үйлэдбэрее хоёр дахин ехэдхэхэ зорилго Красноярска судна заhабарилагшадта табигдаhан байгаа. Энээнhээ урда, долоон жэлэй эхиндэ, манай предприяти юугээрээшье шалгардаггүй, жэгдэ бэшээр хүдэлдэг байhан. Хүдэлмэриин сагые ехээр гээхэ ушар үзэгдэдэг, үйлэдбэриин, ажалай эмхидхэлшье hула байгаа. Ажал хэрэгээ шэнээр эмхидхээгүй, үйлэдбэриин арга боломжонуудые элирүүлэн хэрэглээгүй hаа, урдаа табигдаhан зорилгоёо шиидхэжэ шадахагүй байhанаа манай коллектив мэдэрээ бэлэй.

Харин үйлэдбэриин арга боломжо элирүүлэн хэрэглэхэ тэмсэл юунhээ эхилхэ, ямар онол арга hайн үрэ дүн харуулха байнаб гэжэ hайнаар бодомжолжо үзөөбди. Энэ тэмсэл ябуулжа эхилхэдээ, элдэб бэрхэшээлнүүд тохёолдоhон байха.

Үйлэдбэриин арга боломжо элирүүлэн хэрэглэхые оролдожо эхилhэнhээ хойшо табан жэл үнгэрбэ. Участок, цехүүдэй, бүхы заводой хүдэлмэри hара бүхэндэ hайжаржа, амжалта туйлагдажа эхилээ. Арга боломжоёо элирүүлэн хэрэглэхэ дүй дүршэлөө, онол аргаяа hайжаруулhанай ашаар манай завод экономическа hайн үрэ дүн туйлажа, РСФСР-эй Министрнүүдэй Совэдэй болон ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугые дүрбэдэхи жэлээ барижа ябана.

Амжалта туйлахын түлөө оролдоходоо, гурбан шухала асуудалда онсо анхарал хандуулха хэрэгтэй байhые манай дүй дүршэл харуулаа. Ямар асуудалнууд бэ гэхэдэ, иимэ: **нэгэдэхеэр,** үйлэдбэриин арга боломжо элирүүлэн хэрэглэхэ ажалые ямар нэгэ кампани шэнгеэр үнгэргэжэ болохогүй байна. hайнаар бодомжолжо үзэhэн, тодорхойлогдоhон гуримай ёhоор энэ хүдэлмэри саг үргэлжэ анхаралтайгаар үнгэргэхэ шухала. **Хоёрдохёор,** участок, цехүүдтэ, мүн хүдэлмэришэн бүхэнэй ажалай сагые зүбөөр хэрэглэхын түлөө оролдохо хэрэгтэй. **Гурбадахяар,** энэ хүдэлмэридэ бүхы коллективэй эдэбхитэйгээр хабаадалсабал, бүри ехэ аша туhатай байха. Ажалай сагые зүбөөр хэрэглэхэ гэжэ бүхы хүдэлмэришэдэй оролдоходо, бүри hайн үрэ дүн туйлагдаха, олониитэ үйлэдбэриие хүтэлбэрилгэдэ хабаадуулагдаха, тэдэнэй эдэбхи үүсхэл дээшэлхэ юм.

Үйлэдбэриин арга боломжо элирүүлэн хэрэглэхэ талаар судна заhабарилагшад өөрын дүй дүршэлтэй болонхой. Тэрэниие тодорхойлбол, иимэ: цехүүдтэ ажалай сагай хэр зүбөөр гаргашалагдажа байhые хинан шалгаха, hарын дүүрэхэдэ, тэрэниие согсолхо хэрэгтэй. Бүхы участогуудай мастернууд үйлэдбэриин арга боломжонуудай хэр зэргээр элирүүлэгдэн хэрэглэгдэжэ байhые бэшэхэ тусхай дневнигтэй байха ёhотой. Ажалай сагые ашатуhатайгаар хэрэглэхын, гамнахын тула постнууд hуугагданхай. Эдэ постнууд бии байhан арга боломжонуудай хэр зэргээр хэрэглэгдэжэ байhые ходо хинан шалгадаг юм.

Элдэб олон шалтагаанhаа, жэшээлхэдэ, инструмент, материалай саг соогоо бэлэдхэгдээгүй, хүдэлмэришэнэй ямар ажал дүүргэхэнь тодорхойлогдоогүй гэхэ мэтэ шалтагаанhаа ажалай саг дэмы гаргашалагдана гэжэ тусхай шалгалта хэхэдэ элирүүлэгдэhэн байгаа. Иимэ шалтагаанhаа халаан бүхэнэй ажалай сагай 18,2 процентнь, хүдэлмэришэн бүхэндэ хубаажа хараа hаа, дунда зэргээр 90 минута дэмы hалана гэжэ тодорхойлогдоо. Үйлэдбэриин, ажалай эмхидхэлэй hула дээрэhээ хүдэлмэриин саг ашатуhагүйгөөр хэрэглэгдэнэ гэhэн тобшолол хэhэн байнабди.

Хүдэлмэриин үнэтэ сагые дэмы гээхэ ябадалтай эрид тэмсэхын тула хаана, ямар газарта, ямар шалтагаанhаа иимэ ушар дайралданаб, тэрэниие усадхахын тула юу хэхэ, ямар хэмжээ бэелүүлхэ хэрэгтэйб гэжэ тодорхойлхо шухала. Улаан-Үдэ городой предприятинуудта ошоходоо, ажалай сагай хэр зэргээр гаргашалагдадаг, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ талаар бии байhан арга боломжонуудаар hонирхоо hэмди. Хүдэлмэришэн бүхэнэй арга боломжые дууhан элирүүлжэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ шалгалта хаа-яа хэгдэнэ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Тиихэдэ шалгалтын үрэ дүн согсологдожо, ёhотой тобшолол хэгдэнэгүй, энээн тухай коллективүүдтэ мэдээсэгдэнэгүй. Тиимэhээ ажалай сагые миин гаргашалха ябадалтай ёhотой тэмсэл хэгдээгүй байhаар. Харин манай заводойхид иимэ шалгалта хэhэнэй hүүлээр тусхай тобшолол хэдэг. Заводой цех, участогуудай хүтэлбэрилэгшэд үйлэдбэриие зүбөөр эмхидхэжэ, миин байха саг усадхаха гэжэ оролдодог болоо. Энээнэй ашаар ажалай сагые гээхэ ушар манай заводто дүрбэн жэлэй туршада дүрбэ дахин бага болгогдоhон байна. Мүн иимэ тэмсэл Улаан-Үдын предприятинуудта ёhотойгоор эмхидхээ hаа, ажалай бүтээсэ горитойгоор дээшэлүүлэгдэхэ байна.

Красноярска судна заhабарилгын заводой мастернууд үйлэдбэриин ямар арга боломжын бии байhые тусхай дэбтэртэ бэшэжэ байдаг. Цехэй начальник түсэблэлгэ үнгэргэхэдөө, мастернуудай энэ дэбтэр хара[...]дэнэй дурадхал шагнадаг. [...] ямар нэгэ участогай үйлэдбэр[...]тагдал усадхаха, ажалай эм[...] hайжаруулха хэмжээн дары а[...] hарадаа нэгэ дахин заводой [...] инженерэй хүтэлбэри доро «[...]рай үдэр» үнгэргэгдэдэг заншал[...]

ЛВРЗ-гэй мастернуудай зүб[...] бусад предприятинуудай маст[...]дай хабаадалсажа, hанал бодо[...] хөөрэлдэhэниинь hайшаалтай. [...]тернууд үйлэдбэриие эмхидхэг[...]дэлмэришэдые хүмүүжүүлэгшэд[...] Тиимэhээ тэдэнэй үүргэ, хари[...] дээшэлүүлхэ шухала.

Эдэ бүхы анхарал оролдо[...]гаhанай ашаар манай заводой[...]лэдбэрее бүри 1962 ондо долоо[...]лэй hүүлшын жэлэй хэмжээнд[...] гэжэ шадаа. Хэдэн жэлэй ту[...] завод жэгдэ hайнаар хүдэлнэ, [...]бөө амжалтатайгаар дүүргэнэ. [...]най коллектив туйлаhан амжа[...]раа hанагаа амаргүй, ажал[...]хидхэл hайжаруулха шэнэ ар[...]дэрнэ.

Ажалай эмхидхэл нариж[...] hайжаруулха талаар ехэ хү[...]ри Улаан-Үдын предприяти, б[...]га дээрэ хэгдэжэ эхилээ. Энэ[...] рүүшын үрэ дүн харуула[...]

БУРЯАД ҮНЭН
2-дохи нюур.
1964 оной майн 24.

БУРЯАДАЙ МИЛИЦИДЭ—УЛААН ТУГ

ШИНЕЛЬТЭН. Эдэнэр — ционер. Милициин хүдэлд хадаа ниитын гурим сасалис үмсые, хүнүүдэй хун граждан эрхые хүсэ шаhаяа гамнангүй элдэб далhaa сахин хамгаалха, тэ хэрэгые саг соонь уридаргылхэ, зайсуулха, элиюун нангин уялгатай хүнэр — Коммунис партидаа, вительствадаа, арад зондоо эр алба хэгшэд. Тиимэ шэн баатар габьяатай хүнүүд а соомнай үсөөн бэшэ.

үзыт даа, 212 хүн эрхим ернүүд. Хэдэн арбаад хүн ьствын дээдэ хайра — орлаар шагнагданхай. Милиитан Г. И. Вершинский (Залбанайнгаа уялга дүргэжэ ами наhаяа алдаhан байна. нэрэ Россин Федерациин милициин хүдэлмэрилэгшэлэлэй дансада хэтэ мүнхэулхаар оруулагдаhан байна. ами наhаяа алдагшад үсөөн

22. Энэ үдэр Буряадай милиин гарнизонойхидой hайнан-Үдын Советүүдэй тал талмай дээрэ хүхэ мунүүдэй колонно зэргэ жаг татана. Энэ үедэ Буряадай Министрнүүдэй Советэй шэ нүхэр К. Л. Барьядаев эй байшан cooho гаража рэнэй хойноhоо дугтытай г зүүн мүр дээрээ үргэлhэн подполковник Н. Н. Норуун, зүүн гар таладаа автотай хоёр ассистент үдэшэлралсана.

Барьядаевай жагсаалда зогойртожо ерэхэлээр, Ниитын ахиха министр полковник Д. Эрдыниев:

рнизон, Туг доро, номгон hэн команда үгөөд, милилаан туг абахаар гарнизоной бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй жагсаалда бэлэн байhан тухай Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэдэ элидхэнэ. Энэ үедэ духовой оркестрэй ирагуу аялга «Угталгын марш» зэдэлүүлнэ. Нүхэр Барьядаев гарнизонойхидые амаршалаад, Тугаа задалагты гэhэн команда үгэнэ. Тугшье задаран налбаба. Улаан торгон туг дээрэ арадуудай агууехэ багша Владимир Ильичэй хүрэг болон гүрэнэй герб, мүн «Гүрэнэй болон ажалшадай аша туhа хамгаалха — совет милициин арюун нангин уялга» гэhэн алтан үзэг толотоно.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр К. Л. Барьядаев РСФСР-эй Верховно Советэй грамота уншаад, республикын Ниитын гурим сахиха министр полковник нүкэр Д. Д. Эрдыниевтэ Улаан туг болон Грамота барюулба. Нүхэр Эрдыниев баруун хүлэйнгөө үбдэгөөр сомсойн тонгойжо, тугайнгаа шэгшэг таалана. Тэрэ үедэ духовой оркестрэй хүгжэм Советскэ Союзай Гүрэнэй гимнын аялга зэдэлүүлбэ. Гимнын hүүлээр полковник нүхэр Эрдыниев Улаан тугаа туг баригшада дамжуулна.

Нүхэр К. Л. Барьядаев туг абаhантайнь дашарамдуулан, милициин гарнизониие КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, республикын Министрнүүдэй Советэй үмэнэhөө амаршалба. Тиихэдээ иигэжэ хэлэhэн байна: «РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указтай зохилдуулан, милицидэ Улаан туг барюулха ябадал хадаа тэдэнэй нэрэ хүндын тэмдэг мүн. Милициин хүдэлмэрилэгшэд Коммунис партидаа, Совет правительствадаа үнэн сэхэ байжа, агууехэ Эхэ оронойнгоо аша туhада алба хэнэ. Тиихэ зуураа ВЛКСМ-эй XIV съезд дээрэ милици тухай нүхэр Н. С. Хрущевой хэлэhэн үгые эшэ татан: «манай милицидэ баатарлиг хүнүүд олон. Арадаймнай милици хадаа тон ехэ, тон шухала, тон бэрхэшээлтэй ажал гүйсэдхэнэ» гэбэ.

Улаан-Үдын Ленинэй ордento локомотив-вагон заhабарилгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай үмэнэhөө Буряадай АССР-эй Верховно Советэй депутат, Социалис Ажалай Герой нүхэр Милин, Советскэ районой арадай дружинын штабай начальник нүхэр Хохлов, городой комсомол-залуушуулай үмэнэhөө сэмбын фабрикын комсомолой организациин секретарь нүхэр Трифонова гэгшэд баярай үгэ хэлэбэд.

Буряадай АССР-эй Ниитын гурим сахиха министр нүхэр Д. Д. Эрдыниев харюугай үгэ хэлээ. Тиихэдээ, милициин Улаан туг абаад байхадаа, республикын Ниитын гурим сахиха министерствын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй нэрэhээ Буряадай милициин хүдэлмэрилэгшэд тэрээндэ үзүүлэгдэhэн найдабариие хүндэтэйгөөр харюулжа шадаха гэжэ РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумые, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиум болон Министрнүүдэй Советые, КПСС-эй обкомые найдуулнабди, — гээд, нүхэр Эрдыниев мэдүүлнэ.

Буряадай милицидэ Улаан туг барюулга хадаа милициин хүдэлмэрилэгшэд тухай Коммунис партиин, Совет правительствын хандуулhан шэнэ, айхабтар ехэ анхарал оролдолго болоно.

hүүлээрнь милициин гарнизон баярай алхамаар город соогуураа ябажа үнгэрбэ.

Зүүн гар талын доодохи зураг дээрэ Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводой хүдэлмэришэн, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй депутат, Социалис Ажалай Герой нүхэр П. П. Милин баярай үгэ хэлэжэ байна. Зэргэлэгшэ зураг дээрэнь милициин Улаан туг абажа байhан Буряадай Ниитын гурим сахиха министр полковник нүхэр Д. Д. Эрдыниев тугаа таалажа байна. Баруун гар талын дээдэхи зураг дээрэ милициин гарнизон баярай алхамаар Советүүдэй талмай дээгүүр үнгэржэ ябана.

Л. ХАЙДУРОВАЙ фото.

Социалис оронуудаар

УЛАСХООРОНДЫН ЯАРМАГ БУДАПЕШТДЭ НЭЭГДЭБЭ

Венгриин ниислэл хотын городской парк соо уласхоорондын яармаг нээгдэбэ. 35 оронуудай гүрэнэй тугууд эндэ намилзана. Шэнэ гүрэнүүд—Арабуудай Нэгэдэмэл Республика, Боливи, Танганьика-Занзибар, Нигери, Эфиопи, Индонези болон Греци энэ жэлhээ эхилжэ яармагта хабаадалсадаг болоо. Хэрбээ урдань Итали, Франци, Англи болон Бельгиие зарим лэ нэгэ фирмэнүүд түлөөлдэг байгаа hаа, мүнөө үедэ эдэ оронуудай павильонууд эндэ баригданхай. Гадна, Советскэ Союз, Болгари, Чехословаки, Куба, Польшо, ГДР, Румыни яармагта хабаадалсана.

Энэ яармагые үнгэргэжэ байhан Венгри үргэн олон экспонадуудые харуулна. Венгриин павильонуудта арадай ажахын бүхы hалбаринууд, наука болон техникэ, соёл культурын туйлалтанууд харуулагдана.

Советскэ Союзай павильон 2 мянга гаран дүрбэлжэн метр талмай эзэлнэ. Советскэ Союзай прибор, станок бүтээлгын промышленностиин зүйлнүүд, автомадаар зэбсэгжэhэн металл зүhэдэг станогууд, фотоаппарадууд, радиоприёмник болон телевизорнүүд, элдэб янзан часууд хүниие ехээр hонирхуулна.

Будапештдэ нээгдэhэн уласхоорондын яармаг майн 25 болотор үргэлжэлхэ юм.

М. ПОПОВ,
ТАСС-ай корр.

ЧЕХОСЛОВАКИИН ЭРДЭМТЭДЭЙ АМЖАЛТА

ПРАГА. **(АПН-Прагопресс).** Словакиин Наукануудай академиин физическэ институтда (Братислава) Чехословакида түрүүшын нейтронно генератор ашаглалгада оруулагдаба. Тус генератор Чехословакиин физигүүдтэ научна шэнжэлэлгэнүүдые үргэнөөр ябуулха арга олгоно. Шэнэ генераторые хэрэглэбэл, элдэб материалнуудай физическэ шэнжэ шанарые тон наринаар тодорхойлжо болохо юм. Жэшээнь, эрдэмтэд сахюур шулуунай хэдэн арбаад миллион атомууд cooho киелородой нэгэ атомые «бэдэржэ олохо» аргатай болоно. Химическэ анализ хэжэ, иимэ нарин нягтаар шэнжэлхын аргагүй юм.

РУМЫНИИН ЭГЭЭН ТОМО ГИДРОЭЛЕКТРОСТАНЦИ

БУХАРЕСТ. **(АПН).** Арджеше мүрэн дээрэ бодхогдохо гидроэлектростанциин проект гурбан жэлэй саада тээ табигдаа юм. Харин мүнөө Румыниин эгээн томо гидроэлектростанциин барилга эхилээ. Тус ГЭС-эй дүрбэн турбинань 220 мегаватт хүсэтэй, жэл бүри 400 миллион киловатт-час электроэнерги Румыниин город болон хүдөө нютагуудта үйлэдбэрилэн гаргаха.

Барилгашад ехэ хэмжээнэй хүдэлмэри хэхэ байна. Эндэ 1,4 миллион кубометр шэрой малтагдаха, 800 мянган кубометр бетон шудхагдаха юм. Асари ехэ хаалтын үндэрынь 165, утань 307 метр болохо. Тус хаалта Европодо эгээн үндэр хаалтануудай нэгэниинь болоно.

УЛААН-БААТАРАЙ ТЕАТРНУУДТА

УЛААН-БААТАР. **(АПН-эй корр.).** Театрай хүшэгэ нээгдэбэ. Улаан-Баатарай оперо болон баледэй театр соо ерэhэн хүнүүд үянгата аялгануудые ехэ анхаралтайгаар шагнана. «Ушаралта гурбан толгой» гэжэ Монголой суута оперо сценэ дээрэhээ харуулагдажа байна. Энэ оперын зуу гара дахин табигдаашье haa, хүнүүд мүнөөшье олоор сугларанхай. Композитор Д. Дандинсуренэй «Уршагта гурбан толгой», «Шарай голой гурбан хаан», Л. Мурдоржын «Хүхэ Намжил», Л. Гончигсумлын «Үнэн» гэжэ национальна оперонууд харагшадай дурые буляаhаар үнинэй.

hүүлэй жэлнүүдтэ хүгжэмэй классигуудай зохёолнууд: Чайковскиин «Евгений Онегин» оперо, «Франческа да Римини» балет, Римский-Корсаковой «Шехеразада», Асафьевай «Бахчисарайский фонтан» гэжэ баледүүд энэ театрай сценэ дээрэ табигдаа.

Мүн ниислэлэй драмын театрай зүжэгүүдые хүнүүд дуратайгаар харадаг болонхой. Монгол уран зохёолшод Л. Ванган, Д. Сэнгэ, Ч. Чимит, Ч. Лодойдамба гэгшэдэй зохёолнууд, Шекспир, Лопе де Вега болон Шиллерэй зүжэгүүд, гадаадын мүнөөнэй драматургнуудай зүжэгүүдые эндэ харуулдаг...

ЛЕКТОР-АТЕИСТНҮҮДЭЙ СЕМИНАР

...сиин Федерациин «Знани» ...эй лектор-атеистнүүдэй ...-семинар уржадэр Улаан-...городто эхилбэ. Хальмагай, ... автономито республика...й, Хакасай автономито ...иин, Ханты-Мансийска на...льна округой, Шэтын об...ин Агын, Эрхүүгэй облас... Усть-Ордын национальна округуудай түлөөлэгшэд энэ семинарта хабаадалсана.

Ажалшадай үзэл бодолые эрдэм ухаанай үндэhөөр хүмүүжүүлхэ, атеизмын талаар болбосоруулха зорилгонууд тухай түүхын эрдэмэй кандидат, БКНИИ-гэй ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Р. Е. Пубаев элидхэл хэбэ.

Удаань «Знани» бүлгэмэй Буряадтахи отделениин ябуулжа байгаа научно-атеизмын хүдэлмэри тухай нүхэр Н. А. Миронов элидхэhэн байна. Энээнэй удаа нютаг нютагhaa ерэгшэд дүй дүршэл тухайгаа хөөрэлдэбэ.

Суглаан-семинарай хүдэлмэри үргэлжэлhөөр.

Хориин үйлэдбэриин ...арткомой анхаралда

МАНДАЛТА ТАЛЫН ...АЛШАДТА ОШОБОЛ...

... нютагаа үнинэй ерээгүй ..., али нэгэ хэды болоодшье ...аа, тэндэ болоhон хубилал... заатагүй ойлгохот. Эндэ ...энэ гэрнүүд, hургуули гү, ... бодоhон, стадион бариг...сэрлиг модоор хүреэлэгдэ...а. Хүн зоной ажаhуудал...илаа. Нёдондо шинии ерэ...ульска зэд самовар cooho ...лдаг hаа, мүнөө жэлдэ самовар хүүюулэн hуухал. ...ь хуушан репродуктор тар...а байдаг hаа, мүнөө углуу...эхидхон тумбочка дээрэ ра...иник наярха. Гэр соонь hа...тайшье болоо.

... нютагай ажабайдал ном ...азетэ, журнал, киногүйгөөр ...ье шадахагүй. Хүдөө ню...хото городhоошье дутахаяа ... Теэд зарим газарта... ...й эрилтын ехэшье hаа... ... совхозой түб болохо ...тосхон тиимэ бүтүү бүглүү ...шэ. Ехэ харгын бэлшэрые ...уhан тосхон. Эндэ клуб, ...кэ, участково больница, ...жэлэй hургуули, хэдэн ма...толово, пекарни бии. Тии...Үдын совхозой ехэнхи хү...адынь эндэ hуунагүй. ... ажахы ехэ, хонин ажал...э мүрэниие зубшаhан үргэн ...идаар совхозой нaя гаран ...отаранууд оршоно. Тэндэ ... малшад ажаhуунa, тэндэ ...ажал, ажабайдал. Тэдэнэр ...он, хото городуудта үсөөн

... мүнөө тэндэ ошобол...

...ТОЛАВКАМНАЙ «АМАРАЛТАДА»

... совхозрабкооп юунэй ту...идхэгдээб? Хамагай ту... совхозой хонишод, малша...ын түлөө бэшэ гү?

...аа наймаанай таhагые ...ухэр Серебренников юун...омдоногүй: «Юhэн магаза столоводо рабкоопоймнай ...эд бараа, эдеэ хоол абаа...динэ. Мандашни автолав...

— Автолавкашье гэжэ даа, орхие!—гээд, Түглэ гэдэг газарта хүдэлдэг хонишон Дора Соктоевна Доржиева уургайгаар хэлэнэ.—Гансая хооhон аман. Үнгэрэгшэ жэлэй октябрь гү, али ноябрь hарада тэрэтнай энээгүүр харагдахадал гээ hэн.

Совхозрабкоопойхид энэ үгын урдаhаа юушье хэлэжэ шадахагүй. Автолавка нээрээшье тон муу ажаллаа. Тосхон, hууринай үйлсэ, гудамжануудта зогсожо, наймаа хээ болоод лэ, холын отара, гүүртэнүүдтэ хүрэжэ ошодоггүй hэн. Майн эхинhээ хойшо автолавкань оройдоошье хүдэлнэгүй.

Совхозрабкоопой түрүүлэгшэ нүхэр Княжев жолоошон-наймаалагшынгаа дүшэн хоногоор hургуулида ошохоёо байhыень hайн лэ мэдэжэ байhан аад, тэрэнэй орондо ондоо хүниие табиха тухай заахашье hанаагаа зобоогүй.

Харин тиихэдэ хонишод, малшад аяар холо Удинск ошожо, сагаа барадаг байна. Зүүн-Хасууртайн ахалагша хонишон нүхэр Дарбалаев долоо модоной газарта ошожо, эдеэ хоол, эд бараа абанабди гэжэ гомдоно.

Удинскын совхозрабкоопоорхин совхозойнгоо хонишод, малшадые хангахын түлөө үнэн зүрхэнhөө хэзээ оролдохо гээшэб?

ЭМШЭЛЭГШЭДНАЙ ШАЛТАГ БИЛТАГАА ТООЛОhООР

Зүүн-Хасууртайда яhалашье гоё. Модоной набшаhан задаржа эхилээ. Агаар тунгалаг. Зүгөөр малшаднай ямараар эндэ ажаhуунa хаб?

Газааhаань харахада айхабтар гоё гэр даа. Малшад эндэ ажаhуудаг. Теэд энэ гэрэй зосоонь... Үни удаанай заhабарилагдаагүй, штукатуркань унашанхай, тооhондо дарагдашаhан коридор, нэгэшье сагаадагдаагүй. Эндэ энэ гэртэй хамта бани баригдаhан юм hэн ха, теэд банинь нэгэшье түлигдэжэ үзөөгүй, сонходонь нэгэшье шэл байхагүй, пеэшэниинь унашанхай, үүдэниинь задагай.

Эндэхи эхэнэрнүүд хэлэнэ: «Энэ үбэл нэгэшье дахин түлигдөөгүй».

Хонишон Шойроповой байрладаг гэр хүнэй нюдэ баярлуулнагүй. Санигарна талыень абаад яахамнайб. Хэлэлтэгүй муу. Энээгүүр медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд оройдоошье ябадаггүй хаш. Эндэхи эмшэлэгшэд иимэ хойрогууд юм гү гэхээр.

Баруун-Хасууртайн акушер-фельдшер Е. С. Гончиковатай хөөрэлдэхэдэ, ябаха унаа, машинагүйдөө hаатанаб гэжэ хэлэнэ.

— Совхоздо санитарна машина бии бэшэ аал гэхэдэ:

— Хэн намда тэрэниие үгэхэ юм,— гэhэн харюу дуулдана.

Үдын участково больницын фельдшер Н. С. Зеленовская баhал иимэрхүү юумэ хэлэнэ. Энэ жэлэй эхиндэ санитарна нэгэ машина тэдэндэ үгтөө hэн, харин тэрэ машиныень совхозой дирекци, гаражые даагша нүхэр Тутаев ондоо хэрэгтэ ашаглана.

Эмшэлэгшэд малшад дээгүүр ябанагүй гэhэн гомдолые Үдын совхозойхид үшөөл тоогоогүй hууhaap.

НАМhАА СААХАНУУР...

Эдэ иимэ дутагдалнуудай байхада Үдын сомоной Совет юу харанаб? Гүйсэдкомойнь түрүүлэгшэ нүхэр Колбин (хөөрэлдэhэнэймнай үглөөдэр тэрэниие ажалhаань гарахань гэжэ дуулаа hэмди) иигэжэ хэлээ hэн:

— Малшадай ажаhуудал гээшэ совхозой профсоюзай комитедэй хэрэг. Совхозой үйлэдбэри ха юм. Бидэндэ хамаагүй.

Богонёор хэлэхэдэ, тэрэ «намhаал сааханууp» гэхэ байгаа.

Сомоной гүйсэдкомой зүблөөн, сесси дээрэ нэгэшье дахин больница, совхозрабкоопой ажал хүдэлмэри тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээгүй. Клубые даагша, библиотекариие малшад харанагүй. Клубтань гансал кино харуулна. Малшадта Хориин Түбэй культурын байшан, онохойнхид ерэжэ хаа-яа наада харуулдаг байна.

Үдын совхозой партком, дирекци, сомоной Совет энээниие анхаржа, ажаhуудал, эмнэлгэ, худалдаа наймаанай талаар малшадаа хэзээ hайнаар хангадаг болохобта?

А. ИГУМНОВА,
манай корреспондент.

РАССКАЗ

В. ЛУБСАНОВ

ЗУМБАРААШАД

Республикын тариаанай полинууд дээгүүр зумбараануудай олоороо үдэhэн, тиин ажахыда ехэ хоро хүргэжэ байhан тухай мэдээнүүд hүүлэй үедэ манай редакцида ороно. Жэшээлхэдэ, Хурамхаанай hургуулиин hурагшадай зумбараа хюдажа байhан тухай мэдээсэл газетымнай hүүлшын номернуудай нэгэндэ толилогдоо.

Энэ тон шухала, ажахын ехэ удха шанартай хэрэгтэ hурагшадай хабаадажа байhан тухай «Зумбараашад» гэжэ залуу уран зохёолшо Вл. Лубсановай рассказ доро толилбобди.

Үглөөгүүрhээ бүрхэгшэг байhан аад, байн байн яhала сэлмэжэ боложо, үүлэнэй хоорондуур наран хурсаар шаража захалба.

Балдан, Жамса, Сергей гурбан үдэшэ hургуулиhаа ерэжэ ябахадаа, үглөөдэр хэшээлнүүдэйнгээ hүүлээр зумбараашалха гэжэ хэлсэhэн байгаа. Болзолдоhон сагтаа сугларhан хүбүүд хүнэг, хабхаануудые бараад, тосхонhоо хойшоо гэшхэлбэд.

— Хоёрнай голой нүхэнүүдтэхи зумбараануудые шудхаха, нэгэмнай хадын нүхэнүүдтэ хабхаануудаа табиха, арбаад, хорёодоор барихабди,— гэжэ нэгэ наhаар аха, дүрбэдэхидэ hурадаг Балдан нүхэдтөө хэлэбэ.

—Тиигэе, Балдан бидэ хоёр шудхахабди, ши хабхаануудаа табихаш,—гээд, Жамса Сергей тээшэ харана.

Хүбүүд тосхонhоо нилээд холохон ошожо, хүүргээр горхо гараад, Нарин-Үбэр тээшэ алхалалдабад.

— Зай, Сергей, тээ тэрэ мухар шэнэhэнэй доогуур тоогүй олон нүхэнүүд байха. Зумбараанай нүхэнhөө бултагад гэмсээр, hөөргэнь оруулаад, хабхаануудаа табихаш,— гэжэ Балдан заабарилжа оробо.— Дээрэнь шорой, хагда үбhэнүүлээрэй, хабхаанайнгаа харагдахагүйгөөр,—гэжэ Сергейн хойноhоо хашхарба. Сергей балай дуратайшье бэшээр, тэрэнэй захяа дуулаашьегүй хэбэртэйгээр саашаа ошоно.

— Энэ нозог амитаншни гараа хабшуулжархихадаа болохоор хүн, орой этигэхын аргагүй, юушье барихагүй байха даа, үзөөрэй. Зай, бидэ хоёр хаанаhаа эхилхэмнайб?—гээд, Жамса иишэ тиишээ хараашална.

— Холоhоо уhа зөөхэгүйн тула горхоной захада ошоё.

Хүбүүдэй хэды hэргэлэн, хёрхоор хаража ябаашье hаань, зумбараанууд харагдабагүй.

— Эдэшни али үшөө эшээнhээ гараагүй юм гү?— гэжэ Жамса шэбэнэнэ.

— Түлэг эдеэлжэ байhан үень тудашаба хаш даа. Удангүй бухиндаагаа гаргахаяа бултадаа гүйлдэжэ гарахаа байна ёhотой,— гэжэ Балдан баhал шэбэнэн хэлээд, хараашалhаар шулуун дээрэ hуужа, хажуудахи hүү гэhэн тэмдэг нүхэртөө үгэбэ. Гэнтэ бури хажуудахи нүхэнhөөнь нэгэ бишыхан зумбараа hугаран гаража, урагшаа горхон тээшэ гүйшэбэ. Тэрэниие hажааhандал, энэ тэрэ нүхэнүүдhээ зумбараанууд бултагашалдан гаража, хойно хойноhоонь гүйлдэшэбэд.

— Эдэшни хуурай хоолоо эдеэд, сайгаа уухаяа гүйлдэбэ,—гээд, Балдан hууриhaa hуха харайн бодожо, эгээ томо зумбараанай хойноhоо эрьюулбэ. Тэрэнь ухаа алдан, иишэ тиишээ халбаганан, нүхэ бэдэрэн гүйбэ. Балданай хүсэжэ, эгээ гэшхэхээ ябатар, зумбараа нүхэ оложо, шурд орошобо.

—Э-ээ, Жамса, уhа удхаад ерэлши, булай томо бүрхи намнажа оруулжархибаб,— гэжэ Балдан уухилан байжа хашхарба.

Жамсань нилээд удаан инсагалhaap хүнэгөөр дүүрэн шахуу уhа асарба. Балдан нүхэнэйнь эрмэг дээрэ бишыхан модон хүрзэдэл адли юумэ тодхонхой, гаража ерэхэдэнь хүзүүн дээрэнь даража барихаар бэлэн. Жамсань уhаяа нүхэ руунь холшогонотор адхаба.

— Хойшоо боло, шамайе харажархиха,— гэжэ Балдан шэбэнээд, нюдөө үзүүрлэн гэтэбэ. Теэд уhаниинь аблатайгаар нүхэ руу пулшэгэнэн орошобо.

— Ай, яндан, уhамнай зумбараандаа хүрэжэ ошоогүйл, ехэ ута нүхэн алтай. Үшөө нэгые абаад ерэ, бишни тодоод байhуу, түргэн,— гэбэ Балдан.

Жамса дахин нэгэ хүнэг асаржа, ехэл дадхаан адхаба. Хахад хүнэгөө үшөө хээгүй байтарнь, уhан наашаа обогоноод, амhар дээрэнь бүлхышэнэ.

— Хүрөө, гаража ябана,— гэжэ Балдан шүдэнэйнгөө забhараар шэбэнэн, хойшоо боло гэжэ гараараа хажуу тээшэнь зангаба.

Үнэхөөрөөшье уhан амидыран хүдэлжэ, хурганай хюмhанай зэргэхэн улаан хушуун наашаа шүмбэлзэжэ эхилбэ. Балдан бүришье доошоо тонгойжо, амяашье татахаа болишоод байтараа: «hэ!»—гэжэ абяа гараад, хадхажархиба. Эгээл хүзүүгээрээ газарта няалдатараа хадхуулhан зумбараан нилээд удаан таршалаад, хүдэлхэеэ болишобо.

Теэд Балдан Жамса хоёрой хэниинь тэрэ зумбараагаа тархиhaань шүүрэжэ, газар сохихоёо зүрхэлбэгүй. Балдан зумбараа дараhан модон дээрээ бүхы бэеэрээ хүшэлжэ, тархяараа Жамса тээшээ заажа, энээнээ аба гэhэншүүгээр зангахадань, нүхэрынь гэдэргээ сухарижа ябатараа:

— Э-эй, Балдан, тархииень таhалжархихадаа болохолши, ехээр бү дарыш,— гэжэ шэшэргэнэhэн дуугаар хашхарба.

— Абыш даа, амигүй ха юм, юундэ иитэрээ айгаа хүмши,— гэжэ Балдан мүнөө зумбараагаа дараhан зандаа дуугараад, хүрзөө hуладхаадхиба. Энэ hамбаанда зумбараань арай шамай хүдэлэн, гэдэргээ нэгэ бага сухаряад, гансал хонщоорынь үлэ мэдэг бултайгаад, хүдэлхэеэ болишобо. Хоёр хүбүүд бэе бэеэ харалсан, хүндэ хүндөөр амилан байтараа, нүхэ руу адли шагаажа харахадань, зумбараанай амидыньшье, үхэhэниинынь мэдэгдэхээр бэшэ, нюдөө бэлтылгэнхэй, урдаhaань юлыhэн, гэтэhэн зандаа ирзайжа хэбтэбэ.

— Шамайе аба гээ hэн бэшэ гүб, эй ян гэжэ даа, мүнөө гаргаад туршал даа,—гээд, Балдан богонихон эшэтэй мүнөөхи хүрзөөрөө ухашалаад, наашань гаргаха гэхэдээ, бури саашань түлхижэрхибэ.

— Гараараа абыш,— гэжэ Жамса үбдэг дээрээ hуунхай нүхэ руу шагаана.

— Өөрөө абыш.

— Хазахагүй гү?

— Ай даа, аймхайл амитан байнаш даа.

— Айгаагүй hаа өөрөө абыш теэд,—гээд, Жамса хажуудахи шулуун дээрэ hуушаба.

— Орхие даа саашань, яяр муу арhатай болоhон, үтэлhэн зумбараан hэн. Хуу даахи, үбшэншье байхадаа болохо,—гээд, Балдан Жамсын хажууда ерэбэ.

— Хоёр хүбүүд бэеэ hайрхан, нилээд удаан хөөрэлдэжэ hууба. Гэнтэ ара таладань айхабтар муухай хашхараанай дуулдаад, урдань уhэтэй арбагар амитанай лус гэтэр hүрэшэхэдэнь, Жамса Балдан хоёр зэргэ обогод гэлдээд бодошобо.

Гэдэргээ эрьежэ харахадань, Сергейнь унажа бодожо байгаад, шанга шангаар энеэжэ байба. Хүбүүдэй урда улхөөтэй гурбан зумбараа хэбтэбэ. Сергей хоёр нүхэдэйнгөө хойнонь hэмээхэн мүлхижэ ерээд, хашхаран сасуу, зумбараануудаа тэдэнэй толгой дээгүүрнь шэдэжэрхиhэн байба.

Сергей энеэжэ садаад, хүбүүдэй олзые хараашалба.

— hэ, хабхаануудаараа оройдоол гурбые барьяа гээшэ гүш? — гээд, Балдан шамарлангяар уршагад гэбэ.

— Таанар хэдые барьябта теэд? — Сергей юумэнэй харагдахагүйдэ хүнэг руунь шагааба.

— Сергей, нэгэ иимэ томо зумбараа шудхаад, яашье алажа ядаабди,—гээд, Жамса хахад метр тухай болохоор гарнуудаараа харуулба.— Жамса Сергейе дахуулжа, мүнөөхи нүхэнэйнгөө амhарта асараад, хургаараа зааба.

Сергей тохоноглон шагаажа харад гээд, нүхэ руунь гараа хэбэ.

— Болииш, хазахал,— гэжэ Жамсын hэргылжэ үрдеэгүй байтар томо гэгшын зумбараан пүс гэтэр тэрэнэй хүл доро хаягдашаба.

— Энэтнай үни галабта үхэшэhэн юм ха юм, бэень хүйтэн,— гэжэ Сергей тэрэниие газарhaa абажа hэгсэрээд, мүнөөхи гурбантайгаа шадамараар холбожорхибо.

— Зай, нүхэд, хабхаануудаа эрьеэд, гэртээ харья даа,—гээд, Сергейн хада тээшэ ошоходонь, Балдан Жамса хоёр хойноhоонь дахалдаба.

Үшөө хоёр зумбараан хабхаануудтань орошоhон байба.

Зургаан зумбараа гартаа hэнжэлзүүлhэн Балдан, тэрэнэй хойноhоо хооhон хүнэгөө хангиргаhан Жамса, хабхаануудаа мүрэ дээгүүрээ хаяhан Сергей зүргэ харгыгаар hубарилдан, үгэ дуугүй юумэд тосхон тээшэ ошожо ябаба.

Харуулшан Сэбэг үбгэн морин дээрээ унташоо юм гү гэхээр талгюулhаар хүбүүдэй урдаhaа ерэбэ.

— Балдантнай ганцаараа иимэ олон зумбараа барьяа гээшэ гү?—гэбэ.

— Үгы даа, энэ Сергей...,— гэжэ Жамсын дуугаржа үрдеэгүйдэ, Балдан зорюута шангаар ханяажа, урдаhaань хёлойходонь, тэрэнь үг-магрээд:—Үгы... энэ Балдан барьяа, — гэбэ.

— Үбгэн абань ехэ ангуушa хүн hэн даа. Болоо, болоо, бэрхэш, — гээд, Сэбэг үбгэн саашаа бүншүүлбэ.

Сергей доошоо хараад, юушье дуугарангүй, юрэл энеэбхилбэ.

БУРЯАД ҮНЭН

3-дахи нюур
1964 оной майн 24.

Республикымнай сэнхир замаар...

Сэнхир хүхэ уhаараа миралзан байдаг республикымнай гол мүрэнүүд дээгүүр пароход тамарhаар тиимэшье үни болоогүй. Сэлэнгын уhан замшад хахадхан hарын туршада республикынгаа колхоз, совхозуудай полиин ажалшадта 1500 тонно түлишэ болон тоhолхо зүйлнүүдые абаашажа үгэбэ.

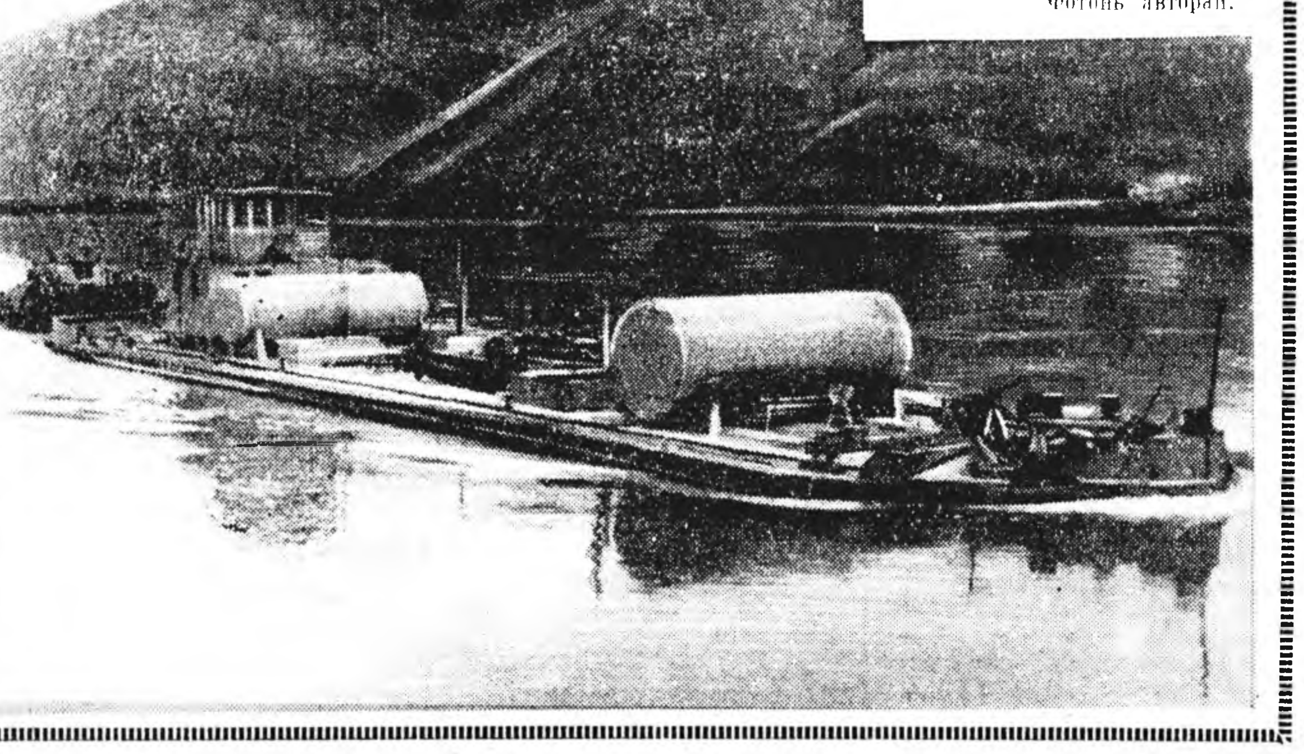
Владимир Иннокентьевич Арбутовский механик-капитантай «Мир» гэжэ теплоходой экипажай команда мүнөө гурбадахи тамаралгадаа гараба. Тэрэ экипаж ошохо бүхэндөө 250 тонно түлишэ ашажа гарана. Хэды хүйтэн, уhанай гүйхэншэг байбашье hаань судная график соонь hайнаар ябуулна. Энэ команда кварталайнгаа түсэб болзорhоонь табан хоног урид дүүргэхэбди гэhэн уялга абанхай.

Долоон жэлэй зургаадахи навигацида Сэлэнгэ болон Сүхэ голнуудаар нёдондонойхидо орходоо мянган тонно ехэ ашаан зөөгдэхэ.

Дмитрий Александрович Малыхин капитанай «Любовь Шевцова» гэжэ теплоходой команда «Мир» теплоходойхидhоо заашье гээгдэхэгүйбди гэжэ мэдүүлнэ. Эдэ хоёр команда өөhэд хоорондоо мүрысэхэдөө колхоз, совхозуудай полиин механизаторнуудта хэрэглэгдэхэ горючи болон түрхихэ материал саг соонь хүргэжэ байха гэhэн уялгатай.

Эдэ хоёр команда шэрэдэг бааржа дээрэ ажалладаг хүнүүдhээ арсажа, өөhэдөө тэрэниие даагаад хүдэлдэг болоо. Тиигэжэ ашаа шэрэлгын өөрын үные хямдаруулаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Механик-капитан В. И. Арбутовский ажалайнгаа вахтада. 2. Трактор машинын түлишэ механизаторнуудта абаашагдажа ябана.

Д. БАЛДАНОВ.
Фотонь авторай.

Хүлеэдэг хүмнай—АННА

Цахирай хэлхеэ холбооной таhагhаа «тарган» сүүмхэ үргэлhэн үндэршэг бэетэй эхэнэрэй гарахые үглөөгүүр бүхэндэ харахат. Энэмнай тус таhагай почтальон Анна Гридина гээшэ.

Тосхоной гудамжаар ябажа ябатарнай, газаагаа байhан нэгэ хүгшэн маниие угтаад:

— Анные хараагүй гүт? Манайхяар ябаха сагынь болоhон лэ юумэ,—гэбэ.

— Яаха гээ hэмта, — гэхэдэмнай:

— Тэрэниие хүлеэдэггүй хүн үгы бэшэ юумэ аал. Хүгшэн залуугүй, бултанаймнай хүндэтэ айлшан гээшэл. Армида алба хэжэ байhан хүбүүнhээм бэшэг ерэхэ сагынь болоод, Аннаяал угтажа байнаб,—гээд, тэрэ хараашална.

Анна Александровна нарин нягта хүн. Ерэhэн лэ газетэ, журнал, бэшэг, телеграмма эзэдтэнь саг соонь хүргэжэ, тэдэнэрэй hанаа сэдьхэл ханаадаг.

Почтальоноор олон жэлдэ оролдосотой hайнаар ажаллаhандаа нүхэр Гридина магтаалтай.

Б. ШОЕНОВ.

Сагай уларил

Улаан-Үдын гидрометобсерваториин мэдээсэhэнэй ёhоор, республикна доторнай бага зэргэ үүлэтэйшэг байха, шииг бороо орохогүй. Баруун тээhээ hулаханаар hалхилха. Республикын урда аймагуудай нютагуудаар мүн Баргажанда 21—26, бусад нютагуудаар 15—20, Улаан-Үдэдэ үглөөгүүр 5—7, үдэртөө 24—26 градус дулаан болохоор хараалагдана.

Майн 25—26 үдэрнүүдтэ Бурядаймнай нютаг дэбисхэр дээрэ бага зэргэ үүлэтэйшэг байха, хура бороо орохогүй. Баруун тээhээ hулашаг hалхитай байха. Хойто болон Байгал шадарай аймагуудай нютагуудаар hүниндөө 3 градус хүйтэнhөө 2 градус хүрэтэр дулаан байха, зарим газарта хюруу унаха, үдэртөө 14—19 градус дулаан, Республикын бусад нютагуудта hүниндөө 1—6, үдэртөө 21—26 градус дулаан болохоор хүлеэгдэнэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Газетын мүнөөдэрэй номерто

Түрүүшын хуудаhанда Н. С. Хрущевой ОАР-та айлшалжа байhан тухай мэдээсэл; «Барилгын хүдэлмэри үргэдхэхэ саг ерээ» гэhэн түрүү бэшэг; шэнэ ба залуур газар хахалха, сабшалан уhалха хүдэлмэриин ябаса тухай мэдээсэл редакциин тайлбарилгатайгаар толилогдоо. Мүн майн 20-ной байдалаар республикын колхоз, совхозуудай гүрэндэ hү худалдаха хахад жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ тухай мэдээсэл бии.

Хоёрдохи хуудаhанда «Партийна ажабайдал» гэhэн рубрика доро «Горком коммунистнуудайнгаа урда тоосоно», Буряадай туршалгын станциин тэжээл бэлэдхэлэй таhагые даагша нүхэр Хребтовой «Сабшалан дээрэмнай үбhэ ногоон ехээр ургаг лэ» гэhэн статьянууд толилогдобо. «Гахайшадай түрүүшын амжалта» гэhэн корреспонденци соо Шергинскэ совхозой гахайшадай ажал хэрэг тухай хэлэгдэнэ. Мүн эндэ түрэл орон доторнай гэhэн ТАСС-ай мэдээсэлнүүдые уншахада болоно. А. Хабеевагай «Зол жаргал яажа түйлагданаб» гэhэн корреспонденци 2-дохиhоо 3-дахи нюурта гаранхай.

Гурбадахи хуудаhанда ул... рондын байдалаар hүүлэй ... боложо байhан элдэб ма... нүүд. Буряадай республикын ... лицидэ Улаан туг бари... тушаа репортаж толилог...

Дүрбэдэхи хуудаhанда ... республикын хүдөө ажахы... дэлмэришэдэй ажал хэрэг ... hонирхолтой корреспонде... нүүд табигдаа. Тэрэ тоодо «... номой хабарай үдэр», «За... гүй хүн», бусад материал... Газетын энэ номерто респу... кымнай ажабайдалhаа элдэ... то зурагууд табигданхай.

ЯАГААД ИИМЭ НЭРЭТЭЙ БОЛООБ? —

Ангар, Падун, Братск болон бусад олон географическа нэрэнүүд орон доторнай, мүн гадаадашье мэдээжэ болонхой. Эдэ үгэнүүд мүнөө үеын индустриальна Сибириин шэнжэ шарайе харуулна. Теэд анхан эдэ нэрэнүүд ямар удхатай байгааб гэжэ хүн бүхэн мэдэхэ ха гү?

Жэшээнь, АНГАР МҮРЭНЭЙ нэрэ «анга» гэжэ үндэhэтэй (ангай, ангара, ангагар, ангархай) эвенк болон буряад үгэнүүдhээ бии болоhон түүхэтэй. Үнэхөөрөөшье, Ангар мүрэн эхи абадаг газартаа хада уулые хамха зүhэн, нарихан гол талаар сүмэ юлэ урдан гарадаг. Эгээл энэ газартань «ангархай амаараа» Байгалай уhа оошон залгижа байhантай тэрэниие жэшэжэ болохо юм.

Саян, Алтай уула шадарай орондо ажаhуудаг арад зоной дайдань «нэгэ талаараа Ангар мүрэндэ (монголоор ехэ голые мүрэн гэжэ нэрлэдэг) туласа үргэлжэлдэг байhан юм» гэжэ түүхын нэгэ документ соо хэлэгдэнэ. Зүүн Сибириин карта дээрэ Ангарhаа гадна, Анга гэжэ нэрэтэй гол мүрэнүүдыешье олохот. Эдэнь Лена мүрэн, Байгал далай руу шудхадаг.

«ПАДУН». Үшөө XVII зуунжэлэй эхеэр иишэ ерэhэн ород хасагууд Ангар дээрэхи эгээн томо богоhо шулуунуудые иигэжэ нэрлэhэн байгаа. «Унаха (ородоор «падать») гэжэ глаголhоо бии болонхой. Сибирьтэ гол мүрэнэй хүсэ ехэтэ хүүюурнүүдые үнинhөө хойшо «падун» гэжэ нэрлэдэг.

БРАТСК гэжэ үгэ абаhаар ород хэлэн дээрэ ойлгосотой шэнги аад, тайлбаринь тиимэшье бэлэн бэшэ байшоо. Ородууд анха түрүүн буряадуудтай ушархадаа, «буряты» гэhэн танил бэшэ, ойлгогдосогүй үгые «браты» гэжэ өөрынхеэрээ үгүүлдэг болоhон хаш. 1661 ондо Ангар мүрэн дээрэ буряадуудай hуудаг буусануудта дүтэхэнэ модо зөөжэ хүреэлhэн хэрэм-бэхижүүлгэнь «Братский острог» гэжэ нэрлэгдэhэн байгаа. hүүлдэ энэ острогынь хүдөө hуурин газар, хожомоо тосхон болоhон юм.

Хуушан Братск мүнөө Братска далайн оёорто оронхой. Дэлхэй дээрэ эгээн томо гидростанциин дэргэдэ урган бодоhон шэнэ город тэрэ нэрээр нэрлэгдээ. Мүнөө «братск» гэhэн үгые шэнээр ойлгонобди. Манай ороной арадуудай хоорондохи аха дүүгэй таhаршагүй хани барисаае гэршэлэн харуулhан «аха», «аха дүүнэр» гэhэн тон таарам... үгэнүүдhээ баридуулнабди.

Эрхүүгэй гүрэнэй универс... дэй научна хүдэлмэри... М. Н. Мельхеевэй бэшэhэн ... соо эдэ үгэнүүдэй болон ... городуудай, хүдөө нютаг, горход, хада уулануудай ... нүүд тайлбарилагдана. Энэ ... «Эрхүүгэй областиин геогр... ческа нэрэнүүдэй тайлбари... жэ нэрэтэйшье hаа, хурша... ряадай республикын, Крас... ска хизаарай географическа ... нүүдые тайлбарилсана.

Буряад үндэhэ яhанай, Си... нютагай хүн Матвей Никол... Мельхеев 300 гаран геогр... ческа нэрэнүүдые тайлбари... Зүүн-Сибириин элдэб райо... даар олон жэлдэ аяншалха, ... спедицидэ ябаха зуураа ... тэмдэглэл, ажаглалтануудын ... номой үндэhэн болоо үгөө.

Энэ ном нютагай географи... ка нэрэнүүдые тайлбарилhан ... бирьтэхи түрүүшын ном бол...

А. ГАИДАЙ,
ТАСС-ай корр.

Дэлхэйн бэрхэ шатаршад... турнир эхилбэ

АМСТЕРДАМ, майн 21. ТАСС-ай тусхай корреспондент Лев Полугаевский иигэжэ дамжуулна:

Майн 20-до эхилhэн, шатараар зононууд хоорондын турнир урдынхиhаа ондоо эрхэ байдалда үнгэргэжэ байна. Шатарай байшан соо суглараhан шатарта дуратайшуул наадаhай ябасые ханада үлгөөтэй доска дээрэhээ хаража, сэдьхэлээ ханаха баатай болоно. Мүрысөөндэ хабаадагшад нүгөөдэ зал соо наадана. Судейскэ коллегиин мэдээсэhэнэй ёhоор, шатар харахаяа суглараhан хүнууд наадагшадта hаад тойбо татаха ёhогүй, эрхим hайнаар наадаха арга олгохо зэргэтэй байна.

Түрүүшын наадан ямараар үнгэрөөб?

Энэ ехэ мүрысөөндэ шатарша бүхэн хорин гурбан хүнтэй наадаха болоно! Тиимэhээ үнинэй шатаршад абаhаар хүсэеэ гамнана, саашадаа үшөө харюусалгатай уулзалганууд болохо бшуу. Табан час соо наадахадаа, зургаан тэнсэлгэнэй болоhониинь энээн дээрэhээ ойлгосотой юм. Ивков — Глигорич (хоюулан Югославиин), Бронштейн—Таль, Билек—Портиш (хоюулан Венгриин), Решевский — Бенко (х... лан США-гай), Эванс (США), Перес (Куба) болон Россетто—... гельман (хоюулан Аргенти...) өөhэд хоорондоо тэнсээ.

Харин дэлхэйн чемпион ... В. Смыслов СССР-эй ч... Л. Штейн хоёр ондоогоор на... эхилээ. Смыслов О. Квинонес (Перу) наадахадаа тон на... эхилжэ, hүүлдэнь сагаанай ... шанга доботолго хэбэ. 25 яб... hүүлээр Квинонес шүүгдэб... мэдэрээ. Штейн Болгариин ... Г. Тринговтэй уулзахадаа ... лалгын үедэ булюу хүсэтэй ... байгаа. Теэд шүүхэнь тиимэш... лэн бэшэ. Тиибэ ябашье СС... чемпион шүүжэ амжаа.

Бусад партинууд дүүргэг... үлөө. Б. Спасскиин уласхоор... мастер К. Даргатай (ФРГ) на... парти хойшолуулагдаа. Б. ... киин байдалынь хүндэшэг байн...

* * *

Хоёрдохи үдэр. Мүрысөөнэй ... ёрдохи үдэр түрүүшын үдэрэй ... адли залаар дүүрэн хүн сугл...

Уласхоорондын мастер К. ... нэгэдэхи турта hайнаар наа... даа урмашажа, дэлхэйн че... байhан Смысловтой hайсахан ... даха хүсэлтэй байгаа. Теэд о... багүй. Совет гроссмейстер ... гамбидаар наадаяа эхилээд ... hайн байдалтай болоо. Удаа... фигурануудаа хэдэ дахин ан... жа, В. Смыслов шатарай эхи... дые эрхим hайнаар мэдэдэг ... наа эли тодоор харуулаа. Да... рин табан ябадалай hүүлдэ бү... hанаа мэдэрбэ.

Согтой шуранаар хододоо ... даг Таль харагшадай сэдьхэ... тэ хүдэлгэбэ. Дээрэ дээрэhээ ... дэб орёо комбинацинуудые ... тэрээнтэй наадаhан Л. Порт... төөрюулжэрхёо. Венгриин гро... стер үлүү бодотой байбашье, ... ялахадаа тэнсэхэ дурадхал ... Б. Спасский, С. Трингов (Бол...) хоёрой хоорондо болоhон шанга ... залгада совет шатаршан гой... шүүжэрхёо.

Ф. Перес (Куба), З. Врани... (Канада), С. Решевский (... Б. Бергерые (Австрали), Б. ... (Дани), А. Фогельманиие (Ар... на), Л. Пахман (Чехосл...) О. Квинонесые (Перу) ... П. Бенко, Л. Эванстай (хо... США-гай), И. Билек Л. Лен... (хоюулан Венгриин) тэнсэба.

Хойшолуулагдаhан парти... наалажа дүүргэхэдэ, Д. Брон... Л. Штейные, С. Глигорич (Юго...ви) Г. Россетые (Аргентина) ... Х. Порат (Израиль) Б. Ив... (Югослави) тэнсээ.

Хоёр нааданай hүүлдэ 2 о... болоhон В. Смыслов түрүүл... на.

Бэрхээр наадагшад гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө урилдалгаар городой найман жэлэй, мүн дунда hургуулиин спортсменүүдэй мүрысөөн 4 үдэрэй туршада үргэлжэлбэ. Тэрээндэ 65-дахи дунда hургуулиин 10-дахи классай hурагша Валя Кузнецова ехэ амжалта түйлаба. Мүн 80 метрэй зайда бэрхэшээлтэй хаалтануудые дабажа, урилдахадаа баhал түрүүлээ. 400 метрэй зайда 2-дохи hуури эзэлhэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: мүрысөөндэ илагшад (баруун гарhаа) Викторова, Кузнецова, Александрова.

В. ГАУЧЕНОВАЙ фото.

Президент Джонсондо США-гай компарти хандаба

НЬЮ-ЙОРК, майн 22. (ТАСС). США-гай коммунис партиин хүтэлбэриин Холбоото Штадуудай президент Джонсондо эльгээhэн телеграммые «Уоркер» газетэ мүнөөдэр толилоо. Негр зоной гражданска эрхэнүүд тухай хуулиин проект түргэнөөр баталан абаха зорилгоор США-гай сенадта декларацяар хандахыень президентые компарти уряална.

Тус хуулиин проект түлөөлэгшэдэй палатаар hайшаагданхай. Гэбэшье, сенадта урда штадуудhаа ородог багахан бүлэг түлөөлэгшэд буруушаалга хэхэ тактика хэрэглэжэ, хуулиин проектые үндэр дуунда табюулнагүй. Тэрэ байтагай хуулиин проектдэ тэдэнэр хэдэ хэдэн заhабаринуудые оруулгажа шадаhан байха юм. Газетэнүүдэй мэдээсэлнүүдhээ хаража үзэхэдэ, эдэ заhабаринуудынь демократическа партиhаа сенадта орогшодой хүтэлбэриин зүгhөө, мүн юстицын министр Роберт Кеннедиин зүгhөө hайшаагдаhан байна. Негр арадай гол эрилтые үгы хэхэ зорилгоор иимэ заhабаринууд оруулагдаhан байгаа. Гражданска эрхын түлөө хүдэлөөнэй бүхы элитэ хүтэлбэрилэгшэд эдэ заhабаринуудыень буруушаана гээд телеграмма соо онсолон тэмдэглэгдэнэ. Хүн зоной дунда хэгдэhэн асуултанууд гражданска эрхэ тухай хуулиин проектые арад зоной диилэнхи олонхинь дэмжэнэ гэжэ харуулжа үгэнэ. Господин президент, та, hаяхан иигэжэ мэдүүлээ бэлэйт. Негрнүүдые сүлөөлхэ тухай декларациин соносхогдоhонhоо хойшо зуун жэл үнгэрөөдшье байгаа hаань, тус деклараци саарhан дээрээ үлөө, бодотоор сүлөөрүүлгэ бэелүүлэгдэхэ ёhотой.

Дайн байлдаае үргэдхэнэ

ЛОНДОН, майн 22. (ТАСС). Англиин оборонын министерство шэнэ сэрэгүүдые үсэгэлдэрhөө эхилэн Аден эльгээнэ.

Королевскэ буудалгын нэгэдэхи батальоной солдадууд болон сэрэгэй хэрэгсэлэй зүйлнүүдые ашаалhан самолёдууд хоёр час бүхэндэ Адендэ ерэнэ. Восстани хэhэн угсагаатанда эсэргүүгээр колонизаторнуудай байлдаа хэжэ байhан районууд руу солдадуудые самолёдhоо буун сасуунь эльгээнэ.

Королевскэ буудагшадые дэмжэхын тулада инженернэ сэрэгүүдэй подразделенинүүд эльгээгдэhэн байна. Радфан гэжэ хадали газартай райондо (Урда Арави) восстани хэгшэдтэ эсэргүү hүниин доботолгодо тэдэнэр хабаадалсаhан байна.

Урда Аравиин хүн зондо эсэргүүгээр Англиин солдадуудай хэжэ байhан дайн байлдаае элишэлхэдээ, лейбористска партиин национальна гүйсэдкомой гэшүүн Ян Микардо «Трибюн» гэжэ долоон хоног бүридэ гарадаг хэблэлдэ толилhон статья соогоо иигэжэ бэшэнэ. Англиин солдадууд Адендэ байлдаа хэхэдээ, Англиин национальна аша туhые бэшэ, харин «нефтиин монополинуудай ашаг олзо ехээр олохо ябадалые» хамгаална.

Бразилидахи байдал дэлхэйн олониитын анхарал хандуулна. Гадаадын газетэ болон журналнууд ороной байдал харуулhан статья болон зурагуудые тунхаглана. «Ви Увриер» гэжэ недели бүри гарадаг хэблэлhээ абтаhан энэ зураг дээрэ Рио-де-Жанейро городой заха газарай районуудта hуудаг үгытэйшүүлэй ажабайдал харуулагдана.

ТАСС-ай фотохронико.

ХИЛЫН САДАНАhАА

Нэгэдэлтэй байха уряа

ДАКАР, майн 22. (ТАСС). Африкын нэгэдэлэй организациин байгуулагдаhаар майн 25-да нэгэ жэл гүйсэхэнь. Африкын оронуудай гүрэн түрые болон правительствануудые толгойлогшонорой конференциин Аддис-Абебэдэ болоходо, энэ организаци эмхидхэгдэhэн юм.

Энэ гайхамшагта үдэртэ зорюулагдаhан статья соогоо Сенегалай «Африк нувель» гэжэ долоон хоног бүридэ гарадаг хэблэл иигэжэ бэшэнэ. Африкын нэгэдэлэй организаци тогтоhонhоо хойшо үнгэрhэн нэгэ жэлэй турша соо Африкада угаа ехэ үүргэ дүүргээ. «Хүсэтэй байхын тулада нэгэдэхэ хэрэгтэй гэжэ энэ организаци африкынхидта ойлгуулаа».

Тус хэблэл нэгэдэлээ бэхижүүлхыень Африкын оронуудые уряална. «Нэгэдэлые бэхижүүлхын тулада гүрэн бүхэнэй зохихо алхам хэхэнь имагтал мүнөө хэзээ хэзээнэйхиhээ шухала болоод байна» гэжэ «Африк нувель» бэшэнэ.

—◆—

Таиланд Лаосой хэрэгтэ хамааралсана

ХАНОЙ, майн 20. (ТАСС). Лаосой патриотическа хүсэнүүдтэ эсэргүүгээр тэмсэжэ байhан Сабаннакетскэ бүлэгэйхидтэ туhаламжа үзүүлхын тула Таиландын сэрэгэй дүрбэн батальон Лаосто эльгээгдэбэ гээд Вьетнамай информационно агентство мэдээсэнэ.

Таиландын сэрэгэй энэ дүрбэн батальон Меконг мүрэнэй эрьедэ бууба гээд мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Плантаторнууд зайсуулагдана

ДЖАКАРТА, майн 22. ТАСС-ай корреспондент В. Матяш иигэжэ дамжуулна:

Хариин монополинуудай предприятинуудые гүрэнэй мэдэлдэ абаха хүдэлөөн Индонезидэ улам үргэдэжэ байна. Бандунгда экономическа конференци hаяхан болоhон байна. Хариин, хамагай түрүүндэ, Англиин компанинуудай зөөриие болон плантацинуудые гүрэнэй мэдэлдэ абаха гэжэ профсоюзуудай түбэй организаци СОБСИ, тарьяашадай хэдэн союзууд, гүрэнэй предприятинуудай хэрэгүүдые эрхилдэг совет эрилтэ хэhэн байна.

Энэ хэмжээн ороной экономикодо монополинуудай эзэрхэлгые зайсуулха арга олгохо, ороной экономическа болон политическэ бэеэ даанхай байдалые бэхижүүлгэдэ туhалха hэн гээд конференциин резолюци соо тэмдэглэгдэнэ.

Иимэ хэмжээнүүдые абаха шухала болоhые ажабайдал харуулжа үгэнэ. Хэблэлэй мэдээсэhэнэй ёhоор, Индонезидэхи Англиин «Паманукан энд чиасем лэндс» гэжэ томо компаниие правительство өөрынгөө хиналта доро hаяхан абаа. Тус компани Ява болон Урда Суматра дээрэ 31 плантаци эзэлжэ байhан юм. Тиин 20 мянган гектар талмай дээрэ каучугай ургамал, сай, кофе болон какао таригдадаг байгаа бшуу. Хариин хүнүүдэй ашаг олзо хангахын тулада 36 мянган индонезиинхид шанга наранда шаруулан ябажа, эдэ плантацинууд дээрэ нюргаа нугалан хүдэлдэг байгаа. Плантацинууд дээрэhээ абтадаг продукциие боловсруулдаг 22 фабрика мүн лэ англиинхидай мэдэл доро байдаг байгаа. Антара агентствын мэдээнэй ёhоор, үнгэрэгшэ жэлдэ тус компани миллиард хахад үлүүтэй рупиин ашаг олзо оруулhан байха юм. Тэрэнэй нилээд ехэ хубинь хариин валюта болгогдожо, Лондоной, Гонконгын, Сингапурай банкнуудта ородог байгаа бшуу. Гүрэнэй мэдэлдэ ороhон компанинуудай Англиин талаhаа байгуулагдаhан директорнуудэй соведые усадхаха гэжэ правительство шиидхээ. Урдын эзэдтэ Индонезидэ байха зүбшөөлэйнь болзорой hунаагдаагүй дээрэhээ тэдэнэр удахагүй ороной газар дээрэhээ гаража ошохо юм.

Нерүгэй мэдүүлгэ

ДЕЛИ, майн 22. (ТАСС). Лаостохи байдал тушаа hанаагаа зобожо байhанаа мүнөөдэр пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, премьер-министр Дж. Неру элирхэйлэн мэдүүлээ. Минии hанамжын ёhоор, Женевэдэхи хэлсээнүүд Лаосто сахигданагүй гээд премьер-министр хэлэhэн байна.

Индиин правительствын составта хубилалта болохо магад байhан тухай зэрэб суу, Дж. Неру буруушаагаа. Тушаалhаа бууха хүсэлгүйб гээд сугларагшадай альга ташалган доро тэрэ мэдүүлээ.

Шэнэ доботолгонууд

НЬЮ-ЙОРК, майн 22. (ТАСС). Урда Вьетнамай сэрэгүүд Камбоджын газар руу майн 18-да дахяад доботолhон байна. Камбоджын правительствын түлөөлэгшын майн 21-дэ хэhэн мэдүүлгэдэ үндэhэлэн Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондент иигэжэ мэдээсэнэ. Урда Вьетнамай сэрэгүүд Камбоджын Свай-Риенг провинциин Батрас гэжэ хилын харуулда, Тралокбек гэжэ тосхондо доботолго хэжэ, 7 гэрые галдаа.

«Энэ эзэрхэг түримхэй ааша арсалдаае үргэдхэхэ гэжэ Сайгоной правительствын, тэрэнэй американска эзэдэй эрмэлзэдэг байhыень гэршэлжэ үгэнэ» гээд Камбоджын правительствын түлөөлэгшын мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Уласхоорондын тэмдэглэл

МЭЛИГЭН ТАЛАДА

Дортмунд хотын Флур гудамжадахи 17-а номерой гэр. Рурай нэгэ газетэдэ толилогдоhон тэмдэглэл намайе эндэ асарба.

«...65 наhатай Фридрих Сватт тэдэг инвалид болоhон шахтёр сүүдэй түшэмэл полицейскэ хоёрой гэртэнь ерэhэн үдэрые мартахагүй,—гэжэ репортер бэшээ hэн. — Тэрэ хоёр февралиин янгинама хүйтэндэ хүгшэдые гэрhээнь намнажа гаргаад, хамаг хэрэгсэлнүүдыень үйлсэдэ хаяжархиhан юм. Энэ үйдхарта дэрагдаhан Сватт, тэрэнэй hамган hанги наhтаяа хэдэрээд, гудамжын тэг дунда бандаб ороноо hандайлаад, уруу духа болошонхой hуубад. Дэбтээхын тула нойтон хубсаhаяа хэжэ неэшэн дээрэ табиhан хүнэгыень полициин сагдаа барижа гараад:

— Муухай хубсаhаяа утаажа үрдеэгүй түт, Фроу Сватт! — гээд хүнэгыень хүгшэнэй хүл доро табижархиба.

Үбгэн шахтёрой хэhэн гэмынь юу байгааб гэхэдэ, шэнэ жэлhээ хойшо гэр байрын түлөөhэнэй хүндэрhэн дээрэhээ байрынгаа түлбэри саг соонь түлэжэ шадаагүй байшоо бшуу. Гэрэйнь эзэн байрын түлбэри хоёр эбхэжэ нэмээжэрхёо. Энэнь инвалид үбгэжөөлэй бүхы пенсиин шанээн болоо ха юм.

Флур гудамжаар ябажа ябатараа, 17-а гэртэ ойротоходоо, алхамаа аалидуулбаб... Магад, Дортмундын засагаархид үбгэдые хамгаалжа, байрадань дахин оруулаа аал? гээд бодобоб. Үгы даа. Тэрэ гэрэй үүдэндэ хадагдаhан (hаяхан нүүжэ ороhон айлай) таблица шахтёрой бүлын толгой дээрэ бууhан гашуудалые ямаршье үтэhөө үлүүтээр дахин hануулаа.

Флур-штрасседа болоошо ушар Баруун Германида тохёолдоhон тансахан баримта бэшэ, харин ФРГ-гэй тэр байра барилгын министр Пауль Люккын баталhан гуримай гүйсэдхэл, олон түмэн ажалша зоной хуби заяан болоно.

Министр Люккын дурадхалаар баталагдаhан хуулиин ёhоор, хэдэн арбаад городууд хүн зоноо байраар хангаhанда тоологдоод, бусадай гэртэ хүлhөөр байгшадые бүри ехээр тонохо арга олгоо. Гэрээ хүлhэлдэг баяшуул байрын түлбэри нэгэ хахад — хоёр дахин дээшэлүүлhэн байна.

Энээн дээрэhээ болоно, хэдэн олон хүдэлмэришэдэй алба хаагшадай бүлэнэр газаа хаюулшаhан, тиихын хажуугаар угаа олон хүнүүд олзынгоо хахадыень хүрэтэр гэрэй эзэндэ үгэжэ, өөhэдынгөө улаан хоолойе хаhана гээшэб?

Люккын дурадхалаар абтаhан хуулиие буруушааhан хүдэлөөн нёдондо жэл эхилээд, мүнөө бүри ехэ хүсэтэй болоно байна. Энэ хүдэлөөндэ Баруун Германиин олон газетэнүүд хабааданхай. ФРГ-гэй профсоюзуудай «Вельт дер арбейт» газетэ түрүүшынгээ нюурта «Ондоо хүнэй гэртэ hуугшад аюулда ороо!» гэжэ томоор бэшэhэн байна.

И. МАШУК.
(АПН).

Чад нуур тушаа хэлсээн

ЛОНДОН, майн 22. (ТАСС). Чад нуурай бассейные ашаглаха тухай хэлсээн Чад республикын ниислэл Форт-Лами городто мүнөөдэр баталагдаа. Рейтер агентствын корреспондентын мэдээсэhэнэй ёhоор, нуурай уhые хамтаараа хэрэглэжэ, энэ райондо харилсаа холбоо эмхидхэхэ, газар уhалдаг болохо гэжэ хэлсээгээр хараалагдаhан байна.

Нигериин Федеративна Республикын премьер-министр А. Т. Балева, Чад республикын президент Ф. Томбалбей, Нигериин Республикын президент А. Диари, Камерунай Федеративна Республикын президент А. Ахиджо гэгшэд хэлсээндэ гар табяа.

Эквадорто газар хүдэлбэ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Эквадорой ниислэл Кито хотодо майн 19-дэ газар ехээр хүдэлөө. Тэрэнэй эпицентр Манаби провинцида гэжэ тодорхойлогдоhон байна. Портовьехо, Манта, Контекристи городуудай гэр байранууд горитойгоор гэмтээ гээд, Юнайтед Пресс Интернейшнл агентство мэдээсэнэ.

Редактор
Ц. О. ОЧИР...

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-У... улица Ленина, 35. Телефоны: редактора —23-67, зам. ре... тора —38-42, зам. редактора —35-84, секретариата —27-... отделов: сельскохозяйственного производства и партий... жизни —47-59, 35-14, промышленного производства и парт... ной жизни —48-89, 33-61, корректорская —35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: идеологическ... —24-74, советского строительства и быта —34-93, рабсель... ров и писем —25—41, 38-30, информации —32-74 и пере... дов —34-05.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Сов... Министров Бурятской АССР.

Н00122.

Зак. № 488

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур.
1964 оной майн 24.